

**LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDO
IR REZISTENCIJOS TYRIMO CENTRAS**

**2007 METŲ DARBO
A T A S K A I T A**

TVIRTINU

LGGRTC generalinė direktorė

Dalia Kuodytė

TURINYS

ĮVADAS	3
GENOCIDO IR REZISTENCIJOS TYRIMO DEPARTAMENTAS...	5
ISTORINIŲ TYRIMŲ PROGRAMŲ SKYRIUS.....	5
ARCHYVINIS VARDYNŲ SKYRIUS.....	8
MEMORIALINIS DEPARTAMENTAS.....	10
GENOCIDO AUKŲ MUZIEJUS	18
LEIDYBOS SKYRIUS	19
SPECIALIŲ TYRIMŲ SKYRIUS	24
PASIPRIEŠINIMO DALYVIŲ (REZISTENTŲ) TEISIŲ KOMISIJA ...	26
INFORMACINIŲ SISTEMŲ PRIEŽIŪROS SKYRIUS	30
APSKAITOS SKYRIUS	37

Pridedama:

LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDO IR REZISTENCIJOS
TYRIMO CENTRO STRUKTŪRA

LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDO IR REZISTENCIJOS
TYRIMO CENTRO DEPARTAMENTŲ, JŲ PADALINIŲ IR
KITŲ SKYRIŲ ETATINĖ STRUKTŪRA (2007 m.)

LEIDYBOS SKYRIAUS 2007 m. IŠLEISTI LEIDINIAI
APSKAITOS SKYRIUS

DIAGRAMOS:

Bendros LGGRTC išlaidos 2007 m. (proc.)

LGGRTC išlaidos 2007 m. (proc.)

LGGRTC išlaidos įamžinimui 2007 m. (proc.)

LGGRTC išlaidos tyrimams 2007 m. (proc.)

Genocido ir rezistencijos tyrimo departamento išlaidos 2007 m. (proc.)

Memorialinio departamento išlaidos 2007 m. (proc.)

Genocido aukų muziejaus išlaidos 2007 m. (proc.)

Leidybos skyriaus išlaidos 2007 m. (proc.)

Specialiųjų tyrimų skyriaus išlaidos 2007 m. (proc.)

Vokietijos fondo kompensacijų grupės išlaidos 2007 m. (proc.)

Informacinių sistemų priežiūros skyriaus išlaidos 2007 m. (proc.)

Kitų padalinių: Teisės ir personalo skyriaus, direkcijos, sekretoriato,

Apskaitos skyriaus ir Ūkio skyriaus išlaidos 2007 m. (proc.)

ĮVADAS

2007 metų Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (toliau – LGGRTC) ataskaita sudaryta remiantis struktūrinių padalinių vykdomomis programomis: istorinių tyrimų programa (Genocido ir rezistencijos tyrimo departamentas), memorialinėmis programomis bei projektais (Memorialinis departamentas, Genocido aukų muziejus), taikomaisiais tyrimais (Specialiųjų tyrimų skyrius, Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija). Ataskaitoje taip pat atsispindi informacinių sistemų skyriaus veikla; nuo jos tiesiogiai priklauso darbo su vis didėjančiomis LGGRTC duomenų bazėmis veiksmingumas.

Taip pat įvairiais aspektais atskleidžiamas LGGRTC skiriamų asignavimų panaudojimas. Atsižvelgiant į LR Seimo nutarimą, ataskaita papildyta LGGRTC struktūrą atspindinčia lentele.

Apibendrinus ataskaitoje pateiktus duomenis galima teigti, kad visos LGGRTC įstatymu pavestos funkcijos vykdomos, tęsiamos tyrimo bei memorialinės programos, pradėti nauji projektai. Keletas jų išskirtini kaip itin reikšmingi. Tai 2007 m. sukurtas interneto portalas *kgbdocuments.eu* – bendras Lietuvos, Latvijos ir Estijos istorikų projektas, kurį inicijavo ir administruoja LGGRTC. Portalą sudaro kelios dalys, svarbiausia iš jų – KGB dokumentų originalūs tekstai iš minėtų šalių archyvų. Manome, kad sudėjus juos greta išryškės dar išsamesnis šios nusikalstamos struktūros veiklos Baltijos šalyse vaizdas. Ši medžiaga taps daug prieinamesnė ne tik mūsų visuomenei, bet ir žmonėms iš tolimiausių pasaulio šalių – analizė parodė, kad prie portalo prisijungia ir Australijos, Naujosios Zelandijos, Japonijos gyventojai. Be to, čia galima rasti naujausių straipsnių ir komentarų, kaip buvo klostojama mūsų istorija.

Šis ir kiti projektai tęsia LGGRTC prioritetu jau ne vienus metus įvardijamą informacijos sklaidos veiklą. Negalima nepaminėti jau trejus metus kartu su „Žinių radiju“ ir „Bernardinų“ portalu vykdomo projekto „Laisvės kryžkelės“. Jis ne tik turi nuolat didėjančią savo auditoriją, bet ir provokuoja diskusiją apie naujausios Lietuvos istorijos įvykius.

Toliau tęsiama parodinė veikla. 2007 m. ji buvo itin sėkminga. Paroda „Karas po karo“ eksponuota ne tik Lietuvoje, bet ir pristatyta Europos sostinėse – Budapešte,

Varšuvoje (keliauja po Lenkiją), Stokholme bei Liublijanoje (šiomet, kovo 11 d. pristatyta Osle). Pažymėtina, kad puikių rezultatų davė LGGRTC bendradarbiavimas su LR ambasadomis. Be jų iniciatyvos ir indėlio tokie projektai būtų sunkiai įmanomi.

Itin svarbia LGGRTC veiklos dalimi laikytini edukaciniai projektai. Tai jau nacionaliniu tapęs konkursas „Lietuvos kovų už laisvę bei netekčių istorija“, kuriame dalyvauja šimtai šalies mokinių. Jie rašo istorinius rašinius, piešia istoriją, kuria dainas. Moksleivių kūryba nedulka sandėlyje – rašiniai skelbiami atskiromis knygomis, piešiniai eksponuojami, išleista kompaktinė plokštelė su konkurso nugalėtojų dainomis „O taip norėjosi gyvent...“ Su LR Švietimo ir mokslo ministerija jau kelerius metus vykdomas projektas Genocido aukų muziejuje – du mėnesius (gegužę ir birželį) mokiniai nemokamai gali lankytis muziejuje, užsisakyti edukacines programas, pažiūrėti istorinių filmų.

Toliau tęsiamas bendradarbiavimas su įvairių valstybių atitinkamomis institucijomis siekiant Lietuvos visuomenei pristatyti kitų šalių istorinę patirtį. Bendradarbiaujama su Ukrainos ambasada Lietuvoje, armėnų bendruomene, Vengrijos ambasada Lietuvoje, Azerbaidžano ambasada Lietuvoje, Lenkijos Tautos atminties institutu. Šie ryšiai buvo stiprinami eksponuojant parodas ir rengiant seminarus. Jie sulaukia vis didesnio visuomenės susidomėjimo.

LGGRTC darbuotojai nesitenkina vien darbu Vilniuje. Beveik visų struktūrinių padalinių darbuotojai vyksta į rajonuose organizuojamas konferencijas, mokytojų seminarus, skaito pranešimus, pristato LGGRTC programas, naujausius tyrimus ir platina LGGRTC išleistus leidinius.

Apibendrinus ataskaitoje pateiktus išsamius duomenis galima konstatuoti, kad veiklos apimtys ir gaunami asignavimai yra adekvatūs, lėšos naudojamos veiksmingai, siekiant LGGRTC pavestų tikslų.

GENOCIDO IR REZISTENCIJOS TYRIMO DEPARTAMENTAS

Istorinių tyrimų programų skyrius

Pagal įstatymą tyrimų objektas yra:

- Lietuvos Respublikos teritorijoje 1939–1991 m. veikusios okupacinės institucijos, partijos, organizacijos ir grupuotės, propagavusios nusikalstamą žmoniškumui ideologiją, planavusios, vykdžiusios ar dalyvavusios vykdant nusikaltimus žmoniškumui, genocidą ir karo nusikaltimus, persekiojusios Lietuvos gyventojus;
- taip pat tiriami nusikaltimų žmoniškumui, genocido ir karo nusikaltimų padariniai Lietuvos visuomenei bei pasipriešinimo okupaciniams režimams, kovos už Nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymą procesai.

Tiriamosios programos ir jų vykdymas

Vykdant įstatymu apibrėžtas funkcijas daugiausia dėmesio buvo skiriama mokslinio tyrimo programų rezultatų skelbimui mokslinėse publikacijose ir konferencijų pranešimuose arba dalyvaujant edukacinėse programose. Pradėtas mokslinio tyrimo programos „KGB Lietuvoje“ dalies tikslų įgyvendinimas interneto svetainėje „KGB Baltijos šalyse. Dokumentai ir tyrimai“.

Istorinių tyrimo programų skyrius (tiriamąjį darbą departamente dirbo 5 etatiniai darbuotojai (3,5 etato) ir 6 – pagal terminuotas autorines sutartis metų pradžioje ir 3 – metų pabaigoje) skelbdamas tyrimų rezultatus, informacinę medžiagą bei dokumentus parengė ar paskelbė 14 straipsnių ir 3 publikacijas, 2 kolektyvines monografijas, periodinio žurnalo „Genocidas ir rezistencija“ du numerius (juose paskelbti 13 straipsnių ir 3 publikacijos, iš viso 24,75 sp. l.).

Kiekvienoje mokslinio tyrimo programoje buvo stengiamasi įgyvendinti kelis tikslus: vykdyti tyrimus ir juos skelbti, organizuoti mokslines konferencijas ir skelbti jų rezultatus LGGRTC periodiniame leidinyje, tyrimų rezultatus viešinti dalyvaujant tarptautinėse ir Lietuvos akademinių institucijų konferencijose, dalyvauti edukaciniuose projektuose, recenzuoti tyrimams aktualius mokslinius darbus.

- Vykdamas programos „Pirmoji sovietinė ir nacistinė okupacija. Antisovietinė ir antinacinė rezistencija 1940–1944 m.“ temas „Holokaustas Lietuvoje“, „Karinės ir policinės formuotės Lietuvoje nacių okupacijos metais“ parengti 3 straipsniai ir 2 pranešimai konferencijose. Kartu su Lietuvos istorijos institutu išleista kolektyvinė studija „Lietuva Antrajame pasauliniame kare“.

- Atlikus numatytus darbus ir išleidus 3 monografijas, sustabdytas tolesnis programos „Karinės represinės okupantų struktūros Lietuvoje 1944–1953 m.“ vykdymas.

- Programoje „Lietuvos rusifikacija ir sovietizacija. Religinės sąmonės slopinimas“ tema – „Kultūrinio gyvenimo sovietizavimas Lietuvoje 1940–1990 m. ir jo pasekmės“ paskelbti 2 straipsniai ir 3 pranešimai konferencijose.

- Vykdamas programą „Lietuvos laisvinimo byla Vakaruose“ parengti 3 straipsniai, 2 publikacijos ir 1 pranešimas konferencijose.

- Vykdamas mokslinio tyrimo programą „KGB Lietuvoje“ parengti 5 straipsniai, 6 pranešimai konferencijose ir tęsiamas „KGB Lietuvoje: dokumentų rinkinys“ sudarymo darbas.

- Vykdamas programą „Antisovietinis pasipriešinimas 6–9 dešimtmečiuose“ parengti 2 memuariniai straipsniai.

- Vykdamas programą „Lietuvos istorija 1940–1990 m.“ išleistas papildytas ir patikslintas kolektyvinės monografijos „Lietuva 1940–1990. Okupuotos Lietuvos istorijos“ antrasis leidimas.

- Skatinant studentų tiriamąjį darbą paskelbtos 2 Vilniaus universiteto studentų studijos.

- Sudarant lietuviškos ginkluotosios rezistencijos 1944–1955 m. karinių struktūrų ir karinių veiksmų atlasą, kurį būtų galima panaudoti istorinei edukacijai, baigiama „Rezistencijos atlaso“ III tekstinė dalis. Rengti Žemaičių ir Kęstučio apygardose vykusių kautynių aprašai. Paskelbti 4 pranešimai edukacinėse konferencijose.

Tarpinstitucinis ir tarptautinis bendradarbiavimas

Tarpinstitucinis bendradarbiavimas vykdomas organizuojant visuomenei aktualias konferencijas ir kitus renginius. 6 skyriaus darbuotojai dalyvavo 28 konferencijų ir seminarų darbe (2006 m.– 15) su 32 pranešimais. Daugiau kaip pusė konferencijų ir pranešimų buvo parengti specialioms edukacinėms konferencijoms ir seminarams, skirtiems mokytojų, moksleivių, pareigūnų mokymui. Dalyvauta tarptautinėse konferencijose ir seminaruose: Lenkijos Tautos atminties instituto Balstogės skyriaus mokslinėje konferencijoje „Pirmieji sovietinės valdžios metai Baltarusijoje, Lietuvoje ir Lenkijoje“; Latvijos centrinio archyvo seminare „Sovietinio režimo represijos Baltijos šalyse. Archyvinių dokumentų, tyrimų naudojimas istorijos pamokose“, Slovakijos Tautos atminties instituto tarptautinėje konferencijoje „NKVD/KGB veikla ir bendradarbiavimas su kitomis Vidurio ir Rytų Europos slaptosiomis tarnybomis 1945–1989 m.“

Dalyvauta Lietuvos akademinių ir švietimo institucijų organizuotose konferencijose „Lietuvos Helsinkio grupė. Susitikimas po 30 metų“ (Vilniaus memorialinių muziejų direkcija); konferencijoje-seminare „Komunizmo pabaigos pradžia Lietuvoje: krikšto jubiliejus (1387–1987) iš dvidešimties metų perspektyvos“ (Lietuvių Katalikų mokslo akademija), dalyvauta edukaciniuose seminaruose ir konferencijose: „Politinis nepakantumas ir sovietinis totalitarizmas“ (Tarptautinė komisija nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti), Kretingos Marijono Daujoto vidurinės mokyklos konferencijoje „Laisvės kovos Lietuvoje ir Kretingos krašte“, „Okupacinio laikotarpio nusikaltimai žmoniškumui ir karo nusikaltimai: istoriniai faktai, pilietinės visuomenės požiūris“ (Lietuvos generalinė prokuratūra), visuomeninių organizacijų konferencijose „Komunizmą – į Tarptautinį tribunolą“ (LLKS, LPKS, LPKTS).

Dalyvauta tarptautinių darbo grupių ir institucijų veikloje: LR Vyriausybės nutarimu „Dėl Lietuvos Respublikos atstovų dalyvavimo Darbo grupės tarptautinio bendradarbiavimo holokausto švietimo, atminimo ir tyrimo klausimais veikloje“ sudarytos Darbo grupės veikloje ir tarptautinio bendradarbiavimo holokausto švietimo, atminimo ir tyrimo klausimais plenariniame posėdyje Prahoje (Čekija), LR švietimo ir mokslo ministro nutarimu dalyvauta Lietuvos Respublikos ir Rusijos Federacijos istorikų komisijoje ir mokslinėje konferencijoje „Istorinės atminties problemos rusų ir lietuvių santykiuose“ (Maskva), Europos Tarybos Švietimo, kultūros ir paveldo direktorato kvietimu ir Užsienio reikalų ministerijos siuntimu dalyvauta projekto „Little Blue Book“ aptarime Strasburge.

Dalyvauta susitikimuose su Lenkijos, Vokietijos, Gruzijos, Ukrainos specialistais, diplomatais ir politikais. Dalyvauta Vilniaus Goethe's instituto edukaciniuose ir šviečiamuosiuose projektuose „Valstybės saugumas – Vokietijos vieningosios socialistų partijos (VVSP) diktatūros garantas“ (paroda, Lietuvos nacionalinis muziejus), „Diktatūros paveldas – Štazi bei KGB bylos“; kartu su Ukrainos ambasada organizuotoje apskritojo stalo diskusijoje „Kryptinga Stalino režimo valstiečių likvidavimo politika: Ukrainos ir Lietuvos lyginamoji analizė“.

Buvo tęsiamas ir plečiamas tarptautinis bendradarbiavimas su Latvijos centriniu archyvu. Totalitarizmo pasekmių dokumentavimo centru (Latvija), Lenkijos Tautos atminties institutu ir šio instituto Balstogės skyriumi. Megzti ryšiai su Ukrainos išsivadavimo judėjimo tyrimo institucijų atstovais. Pirmą kartą užmegzti ryšiai su Slovakijos Tautos atminties institutu. Tęstas bendradarbiavimas su Vilniaus Goethe's institutu. Tarptautiniai ryšiai yra palaikomi nuolat keičiantis informacija, dokumentine medžiaga, organizuojant bendras konferencijas, palaikant kitus dalykinius kontaktus.

Užmegzti ryšiai RFE/RL radiju dėl interneto svetainės www.kgbdocuments.eu pristatymo, su Leuveno (Belgija) katalikišku universitetu, Stanfordo universiteto (JAV) Vidurio Europos studijų centru ir Hooverio institutu, Ludwigo Boltzmanno institutu (Gracas, Austrija), Holokausto memorialiniu muziejumi (JAV).

Atsakymai valstybinėms institucijoms ir privatiems asmenims

Tarp rengiamų atsakymų daugėjo piliečiams siunčiamų atsakymų, o keičiantis komunikavimo būdams mažėjo valstybinių institucijų prašymų. Todėl gerokai augo elektroniniu paštu gautų užklausimų ir atsakymų skaičius. Parengta 240 atsakymų (2005 m. – 85 atsakymai, 2006 m. – 90) į informacijos suteikimo prašymus elektroniniu paštu (Lenkijos Tautos atminties institutui, Lietuvos ambasada Argentinijoje, *The New York Times*, Demokratinės politikos institutui ir t. t.). Užklausimų ir parengiamų raštų skaičius mažėjo (2007 m. – 40 atsakymų, 2006 m. – 54 atsakymai, 2005 m. – 69), bet toliau augo atsakymų, kuriems atsakyti atliekamas specialus ir netrumpalaikis tyrimas, skaičius.

Istorinės paieškos grupės darbas

Skyriuje veikianti istorinės paieškos grupė (3 nuolatiniai darbuotojai, metų pabaigoje – 2) dirbo veiksmingai išaugus darbo krūviui: rengė archyvinės ir istorinės

archyvinės pažymos, reikalingas paminklinių vietų projektavimui. Iš viso parengtos 53 archyvinės pažymos apie 280 rezistencijos dalyvių (2006 m. – 38 pažymos apie 526 žm.), 6 archyvinės istorinės pažymos (2006 m. – 4) bei tęstas „Rezistencijos atlaso“ rengimo darbas, toliau tikslinti įrašai apie daugiau kaip 4 tūkst. žuvusių partizanų.

Archyvinis-vardynų skyrius

18 metų Lietuvoje tiriami nusikaltimų žmoniškumui, genocido ir karo nusikaltimų padariniai Lietuvos visuomenei. Vykdomų martirologinių tyrimų metu siekiama nustatyti sovietinio genocido ir teroro aukų likimą. Iš žuvusių, ištremtų, įkalintų žmonių biografijų yra sudaromi aukų vardynai – „Lietuvos gyventojų genocido“ tomai. LGGRTC per pastaruosius 10 metų surinkta ir patikslinta informacija apie 178 tūkst. žuvusių, ištremtų, įkalintų Lietuvos piliečių, suformuotos papildomos duomenų bazės – KGB užverbuotų asmenų, neginkluoto pasipriešinimo dalyvių, mirusių Lietuvos kalėjimuose asmenų. 5 knygos (581 sp. l.) paskelbta daugiau kaip 140 tūkst. Lietuvos piliečių biogramų bei rengiamasi ateityje paskelbti dar 80–100 tūkst. Atsižvelgiant į tai, kad vardyne jau pateikta daugiau kaip 50 proc. sovietinio teroro aukų biogramų, „Genocido aukų vardyno“ darbai spartinami vienu metu rengiant III tomo dvi knygas. 2007 m. tęstas surinktos informacijos iš įvairių šaltinių kompiuterinis apdorojimas ir parengta per 1948 m. nukentėjusių asmenų 30 tūkst. biogramų Vardyno III tomo pirmajai knygai (pavardės A–M), kurios apimtis – 121 sp. l., 965 p. Knyga išleista 2007 m. gruodžio mėn.

MEMORIALINIS DEPARTAMENTAS

Memorialinio departamento uždaviniai: rinkti, kaupti sisteminti ir eksponuoti medžiagą apie Lietuvos gyventojų genocido aukas ir rezistencijos dalyvius, pasipriešinimą okupaciniams režimams, partizaninį judėjimą ir laisvės kovų dalyvius, organizuoti laisvės kovotojų ir genocido aukų atminimo įamžinimą. Departamentas vykdo valstybinę „Atminimo ženklų, simbolių ir paminklų genocido aukoms ir asmenims, represuotiems už pasipriešinimą okupaciniams režimams, programą“.

Memorialinio departamento svarbiausias veiklos kryptys yra informacinės teorinės bazės kūrimas, atminimo įamžinimas bei informacijos sklaida, orientuota į jaunimo patriotinį ugdymą. Jos įgyvendinamos per programas, kurių bendras tikslas yra įamžinti bei populiarinti XX a. antrosios pusės Lietuvos istoriją.

Memorialinis departamentas vykdo šias programas:

- „Gyvoji atmintis“;
- „Memorialinių vietų ir jose pastatytų statinių inventorizacijos ir sąvado sudarymas“;
- „Tremties ir kalinimo vietos“;
- „Pokario istorija jaunimui“;
- „Politinių represijų psichologiniai padariniai nukentėjusiųjų šeimoms“.

Memorialinį departamentą sudaro Memorialinio meno ir ekspertizės skyrius, Atminimo programų skyrius ir Genocido aukų muziejus.

Atminimo programų skyrius

Skyrius rengia ir įgyvendina ilgalaikes bei trumpalaikes programas, susijusias su Lietuvos gyventojų genocido ir laisvės kovų įamžinimu, bei edukacinio pobūdžio programas jaunimui, taip pat vykdo programos numatytus tyrimus, rengia projektus.

„Gyvosios atminties“ programa

Jos uždavinys yra istorinių įvykių dalyvių ir liudytojų prisiminimų rinkimas bei fiksavimas. Iš šiais metais numatytų fiksuoti 40 pasipriešinimo dalyvių atsiminimų garso ir vaizdo būdu fiksuota 42 Lietuvos laisvės kovotojų ir liudytojų prisiminimai, greta vyksta renginių filmavimas (per metus nufilmuoti 6 renginiai) bei 40 val. filmuotos medžiagos pervedimas į DVD sistemą (Kauno KTU). Taip pat sukaupta medžiaga kaip informacijos šaltinis yra parenkama LGGRTC padaliniais pagal poreikį (perrašyta 30 val.).

Per metus pateikti 25 asmenys valstybės apdovanojimams: surinkti duomenys bei užpildyta kompiuterinė bazė.

Identifikuota ir perduota Genocido aukų muziejui (GAM) 100 istorinių partizanų fotografijų.

Dalyvauta jaunimo stovykloje Estijoje.

Radijo laidų „Laisvės kryžkelės“ kūrimas – transliuotos 35 laidos.

Rengtas „Laisvės kryžkelės“ projektas „Bernardinų“ interneto portale – publikuotas 41 straipsnis su 300 istorinių fotografijų.

Istorinių vietų kartografavimas – atlaso „Lietuvos partizanų kovų ir žūties vietos“ sudarymui bei „Laisvės kryžkelių“ straipsniams.

Dalyvauta dokumentinio filmo kūrime – „Nesulaužęs priesaikos“; dokumentinio filmo „Birželio ledas“ sutitravimas.

Problematika

„Gyvosios atminties“ programą vykdo vienas darbuotojas, kurio veikla yra įvairiapusė, be to, išsiplėtė medžiagos teikimas žiniasklaidai bei LGGRTC. Šias funkcijas reikėtų paskirstyti dviems darbuotojams, nes laisvės kovų dalyvių amžius yra kritinis, ir atsiminimų fiksavimas vyksta nepakankamai sparčiai (dar daug žinoma įdomių žmonių, kurių atsiminimai nėra fiksuoti).

Memorialinių vietų ir jose pastatytų statinių inventorizacijos ir sąvado sudarymo programa

Šios programos svarbiausias uždavinys yra istoriškai pagrįsti paminklinių objektų lokalinį išdėstymą, atlikti fotofiksaciją bei istorinės archyvinės medžiagos ir publikacijų analizę.

Surinkta medžiaga ir įrašyta į paminklų aprašų kompiuterinę duomenų bazę – apie 391 objektą (buvo planuota 250). Parengta istorinė archyvinė medžiaga apie 59 objektus kitoms institucijoms. Parengtas moksleiviams lankytinų vietų maršrutas Didžiosios Kovos apygardoje.

Atrinktos paminklų nuotraukos:

- a) GAM;
- b) Dainavos ir Tauro apygardų atlasui;
- c) knygai „Didžiosios Kovos apygardos partizanų istorija“.

Parengti ir suderinti straipsniai žurnalui „Genocidas ir rezistencija“.

Problematika

Tikslinga būtų fotografuoti skaitmeniniu būdu arba įsigyti skenerį, kad galima būtų tiesiogiai nuotraukas perkelti į internetinį puslapį.

„Tremties ir kalinimo vietų“ programa

Programos tikslas yra rinkti atsiminimus bei identifikuoti tremties ir kalinimo vietas, surinkti duomenis apie politinių kalinių bei tremtinių darbo ir gyvenimo sąlygas, sudaryti kompiuterinę duomenų bazę, kaupti fototeką.

Programos vykdymas apima daug darbų krypčių, tačiau prioritetinė yra atsiminimų analizavimas ir tikslinimas, nors gaunama aprašų iš dar nefiksuotų 49 tremties vietų. Kadangi analizuojami Vilniaus apskrities rankraščiai, vis daugiau respondentų atvyksta į LGGRTC papildyti ar patikslinti savo pirminių rankraščių – 120 asmenų. Vis dažniau atsiminimus tenka užrašyti vaizdo ar garso būdu dėl kritinio tremtinių ir politinių kalinių amžiaus – 41 val. įrašų.

Šį darbą reikėtų suintensyvinti. Iš 4 šios programos darbuotojų viena dalyvauja LGGRTC Rezistentų teisių komisijoje.

Visus metus vykdoma gautų atsiminimų registracija, analizė, klasifikavimas pagal tremties ar kalinimo vietas (3262 rankraščiai), pateikiami papildomi klausimai asmenims paštu

(apie 1000 asmenų), gauti atsakymai registruojami ir klasifikuojami, bylos inventorinamos (suinventorinta pusė bylų).

Gautos tinkamos nuotraukos registruojamos (sutvarkyta 3837 vnt.), dokumentuojamos, kopijuojamos tikslinti, gauti atsakymai surašomi į nuotraukos metriką, paruošiamos perfotografavimui (1857 vnt.) bei grąžinamos pateikėjams (1846 vnt.). Nenumatyta gauti 300 eksponatų, jie perduoti GAM.

Problematika

Dėl masinio interesantų kreipimosi telefonu, atvykstančių lankytojų (120 asmenų), planuota gauti iš Vilniaus aps. rankraščių analizę pradėta metų viduryje. Papildomiems klausimams rašyti trūksta kvalifikuotų darbuotojų, todėl ištiriamų rankraščių skaičius nėra pakankamas. Sukauptas ir peržiūrėtas medžiagos apie tremties vietas kiekis leistų pradėti apibendrinti turimą medžiagą, tam reikia atskiro darbuotojo, kuris rengtų iliustruotus straipsnius apie tremties ir kalinimo vietas.

Nuotraukų skenavimui reikia modernesnio skenerio bei papildomo darbuotojo, nes yra sukaupta nuotraukų iš privačių asmenų (kalinimo bei tremties vietų), kurias reikia grąžinti, bei dovanotų nuotraukų, kurios dar nepateko į kompiuterinę duomenų bazę.

Programa „Pokario istorija jaunimui“

Jos uždavinys – supažindinti jaunimą su rezistencijos istorija rengiant edukacinius projektus. Per pastaruosius metus programa išsiplėtė apimtimi, konkursas tapo tarptautinis, išaugo dalyvių skaičius.

Kadangi vykdamą programą nuolat ieškoma rėmėjų, kasmet peržiūrimos bendradarbiavimo su tarptautiniais fondais galimybės.

Parengta:

- a) respublikinio moksleivių konkurso „Lietuvos kovų už laisvę bei netekčių istorija“ nuostatai bei sukurti plakatai (platinti per ŠMM), gauti 3 tipų darbai (iš viso 770 vnt.) registruoti, eksponuoti, organizuotas vertinimas (3 komisijos), parengtas laureatų apdovanojimo scenarijus, diplomai, prizai, rėmėjų dovanos, organizuotas moksleivių atvykimas į Vilnių bei ekskursijos LRP, LRS, GAM, vestas renginys Mokytojų namuose bei „Lietuvių namuose“ 2007-03-30;
- b) su Ateitininkų federacija parengta vasaros stovykla „Didžiosios Kovos apygarda“ 07-08-07-16 Pakviesta 60 dalyvių. Susitarta su Lietuvos Didžiojo

etmono Jonušo Radvilos mokomuoju pulku bei 26 savivaldybėmis dėl moksleivių maitinimo.

Stovyklos programa buvo pagrįsta istoriniais, kūrybiniais užsiėmimais, susitikimais, ekskursija ir neformaliojo ugdymo metodais. Užsakytos bei įsigytos stovyklos priemonės bei atributika (vykdant „Pilietinio ir tautinio ugdymo“ projektą „Lietuvos istorija jaunimui: tragiškieji XX a. Lietuvos istorijos puslapiai“);

c) parengti programos pristatymai ir skaityti pranešimai (I. Kuzmičiova, D. Rudienė):

- Panevėžio pedagogų švietimo centre 2007-01-26;

- konferencijoje „Pasipriešinimo istorija – jaunosios kartos tautinio, patriotinio ir pilietinio ugdymo šaltinis“ 2007-04-04;

- Genocido aukų muziejuje mokytojams iš Vokietijos 2007-09;

- Šiaulių Romuvos gimnazijoje 2007-11-27;

- Tauragės m. savivaldybėje rajono mokytojams 2007-12-12;

- konferencijoje Kretingoje „Laisvės kovos Lietuvoje ir Kretingos krašte“ 2007-12-13;

d) dalyvauta interneto puslapio atnaujinimo darbo grupėje (I. Kuzmičiova).

Politinių represijų psichologinių padarinių nukentėjusiųjų šeimoms programa

Programos tikslas įvertinti nuo sovietų ir nacių okupacijų nukentėjusiųjų šeimos narių psichologinę būklę. Tyrimo metu užsibrėžta nustatyti neigiamo traumų poveikio socialinius ir šeimyninius koreliatus, palyginti psichologinius ypatumus represuotųjų šeimose ir kontrolinėje grupėje, nustatyti, kokie psichologiniai ir socialiniai veiksniai teigiamai paveikė traumos įveikimo procesus skirtingose šeimų grupėse. Iš gautų tyrimo duomenų suformuluoti išplaukiančias praktines rekomendacijas apie pagalbos represuotųjų šeimos nariams optimaliausius būdus.

Numatyta tyrimo metodika: pusiau struktūruotas interviu, fenomenologinė analizė, biografinė analizė, Harvardo traumos klausimynas (HTK), socialinės paramos įvertinimo metodika.

2007 m. buvo atliktas represuotųjų asmenų narių tyrimas ir rezultatų analizė. Buvo atlikta 400 respondentų apklausa pagal sukurtą tyrimo metodiką.

Memorialinio meno ir ekspertizės skyrius

Šio skyriaus pagrindiniai tikslai yra inicijuoti, skatinti, remti ir organizuoti paminklų, atminimo ženklų ir simbolių genocido aukoms, pasipriešinimo okupacijoms dalyviams ir t. t. projektus bei jų įgyvendinimą.

Memorialinio meno ir ekspertizės skyriaus vykdomos Atminimo ženklų, simbolių ir paminklų genocido aukoms ir asmenims, represuotiems už pasipriešinimą okupaciniams režimams, tęstinės 2003–2008 m. programos pagrindiniai tikslai yra organizuoti, inicijuoti, skatinti ir remti paminklų, atminimo ženklų ir simbolių genocido aukoms, pasipriešinimo okupacijai dalyviams ir t. t. projektus bei jų įgyvendinimą. Vadovaujantis šia programa jau pastatyti paminklai 6 apygardoms, 215 atminimo ženklų ir 184 atminimo lentos.

Pastatytas paminklas Prisikėlimo apygardos partizanams Šeduvoje, Radviliškio r.

Baigta paminklo Kęstučio apygardos partizanams Tauragėje skulptūrinės dalies gamyba.

Paskelbtas Vytauto apygardos paminklo projekto konkursas, kuris bus pastatytas Utenos mieste.

Parengti projektai: memorialinio ženklo ir atminimo lentos prie buvusių KGB rūmų Vilniuje, paminklų metropolitui Sergijui, nužudytam 1944-04-28 Kaišiadorių r., Svėdasų krašto kovotojams Anykščių r. ir tremtiniams Sandormoche, Karelijoje.

Pastatyti 27 atminimo ženklai (iš jų 5 – savivaldybių lėšomis) partizanų žuvimo, užkasimo ir kitose vietose.

Įrengta 21 atminimo lenta (iš jų 4 – savivaldybių lėšomis) ant buvusių NKVD pastatų.

Parengtos moksleivių piešinių parodos konkursui „Lietuvos kovų už laisvę bei netekčių istorija“, Gedulo ir vilties dienos ir Okupacijos ir genocido dienos.

Kaupti, analizuoti ir aprobuoti istoriniai-archyviniai duomenys apie rezistentų ir genocido aukų žūties faktų nustatymą, kurių pagrindu vykdomas įamžinimas paminklais, atminimo ženklais, atminimo lentomis ir kt.

Atminimo įamžinimo klausimais buvo konsultuojamos valstybinės įstaigos, visuomeninės organizacijos bei asmenys.

Skyriaus darbuotojai dalyvavo paminklų, atminimo ženklų, atminimo lentų atidengimo ir kituose renginiuose.

Dalyvauta organizuojant renginius

Dalyvauta organizuojant „Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės dienos“ renginius (G. Jakubonienė, D. Rudienė).

Dalyvauta Valstybinėje renginių komisijoje organizuojant „Tautos gedulo ir vilties“ bei „Okupacijos ir genocido“ birželio 14 ir 15 d. renginius.

Organizuotas Gedulo ir vilties dienos minėjimas LGGRTC kiemelyje.

Birželio 23 d. surengta kartu su Baltarusijos lietuvių bendruomene ir LR Seimu aukų pagerbimo išvyka į Červenę. Organizuotas sušaudytų Červenėje Lietuvos piliečių žuvimo metinių paminėjimas (G. Jakubonienė, D. Rudienė).

Pagal parengtą projektą „Piešiu istoriją“ moksleivių piešinių parodos buvo eksponuojamos Kėdainių, Šiaulių ir Vilniaus rajonuose.

Organizuotas Tuskulėnų aukų atminimo dienos minėjimas prie Tuskulėnų kolumbariumo rugsėjo 28 d. Paruoštas renginio „Tuskulėnų aukų dienos“ paminėjimo scenarijus ir vestas renginys prie kolumbariumo (G. Jakubonienė, S. Siudika). Nuotraukos apie renginį įdėtos į LGGRTC interneto puslapį.

Organizuotas kompaktinės plokštelės „Už Laisvę, Tėvynę ir Tave“ pristatymo koncertas.

Inicijuotas paminklo lietuviams, kalėjusiems ir žuvusiems GULAG'o lageriuose Sandormoche, Karelijoje, pastatymas.

2008 m. parengtas projektas „Susitikimai su istorija“, skirtas papildyti „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“ projekto renginius.

Parengtas ir pateiktas LR Švietimo ir mokslo ministerijai tęstinis pilietinio ir tautinio ugdymo projektas „Lietuvos istorija jaunimui: tragiškieji XX a. Lietuvos istorijos puslapiai“ 2008 m.

Dalyvauta tarpžinybinėse darbo grupėse (G. Jakubonienė):

„Dėl politinių kalinių ir tremtinių kapų bei kapaviečių priežiūros už LR ribų“ LR Kultūros ministerijoje.

Posėdžiuose dėl Tuskulėnų rimties parko su Kultūros ministerija ir UAB „Lietuvos paminklai“. Nuolat dalyvauta svarstymuose ir aptarimuose dėl buvusių Tuskulėnų dvaro pastatų komplekso pritaikymo Okupacijų muziejui, Tuskulėnų muziejaus-educacinio centro koncepcijos detalizavimo darbo grupėje. Parengtas muziejaus-educacinio centro

ekspozicijų temų detalizavimas, atlikta pirminė eksponatų paieška, tikslinamos muziejaus įrengimo sąmatos, derinami įrengimo klausimai (G. Jakubonienė).

Dalyvauta Švietimo ir mokslo ministerijos „Ilgalaikės pilietinio ir tautinio ugdymo programos“ darbo grupėje.

Parengtas pilietinio ir tautinio ugdymo projektas „Lietuvos istorija jaunimui: tragiškieji XX a. Lietuvos istorijos puslapiai“.

Tęsiamas bendradarbiavimas Memorialinio departamento veiklos klausimais su LR Švietimo ir mokslo ministerija, LR Kultūros ministerija, LR Krašto apsaugos ministerija, Gynybos štabu, Valstybinio pilietinio pasipriešinimo rengimo centru prie KAM, miestų ir rajonų savivaldybėmis, Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto Naujosios istorijos katedra, Filosofijos fakulteto Klinikinės ir organizacinės psichologijos katedra, Laisvės kovų sąjūdžiu, Ateitininkų federacija ir kitomis visuomeninėmis organizacijomis.

GENOCIDO AUKŲ MUZIEJUS

Palyginti su ankstesniais metais 2007 m. dar labiau išaugo lankytojų skaičius (2005 m. – 19 688; 2006 m. – 25 873; 2007 m. – 31 184 asmenys), buvo vesta daugiau ekskursijų (2005 m. – 382; 2006 m. – 454; 2007 m. – 722), gauta daugiau lėšų už suteiktas paslaugas (2005 m. – 63 275,50 Lt; 2006 m. – 99 205,00 Lt; 2007 m. – 143 896,00 Lt).

Aktyviai vykdyta parodinė veikla. Kilnojamoji paroda „Mes nemirę“ eksponuota Klaipėdos bendrojo lavinimo mokyklose, kasmetinėje konkurso „Lietuvos kovų už laisvę ir netekčių istorija“ laureatų vasaros stovykloje, dviejuose Lietuvos kariuomenės junginiuose; paroda „Smurto kronika“ eksponuota penkiuose Lietuvos miestuose; paroda „Karas po karo“ – keturiuose Lietuvos ir penkiuose užsienio miestuose. Muziejuje buvo surengtos 8 parodos: muziejaus parengta parodėlė „Gyvybės ir mirties keliu“; Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos paroda „Misija Sibiras: sugrįžimas“; Ukrainos išsivadavimo judėjimo tyrimo centro ir LGGRTC parengta fotografijų paroda „Ukrainos partizanų armijos ir Lietuvos laisvės kovų sąjūdžio partizanai“; Tautos atminties instituto (Lenkija) Balstogės skyriaus paroda „Dingusieji per Augustavo gaudynes (1945 m. liepa)“; Muitinės muziejaus paroda „Negyjanti žaizda“; nacionalinio mokinių konkurso „Lietuvos kovų už laisvę bei netekčių istorija“ dalyvių darbų paroda; parodėlė iš Ukrainos „1932–1933 m. badmetis Ukrainoje“ ir Panevėžio kraštotyros muziejaus paroda „Lietuvos partizanų Algimanto apygardai – 60“. 2007 m. lankytojams atidaryta ir paskutinė II aukšto ekspozicija „Pilietinis antisovietinis pasipriešinimas: 1954–1991“.

Suteikta daug paslaugų ir vykdyta nemažai neplaninių darbų: atrinkta medžiaga ir parengti tekstai LR Švietimo ir mokslo ministerijos užsakymu leidžiamiems plakatams; rinkta ir skenuota medžiaga, rengti aprašai LR Seimo Ryšių su visuomene skyriaus, Panevėžio kraštotyros muziejaus, rašytojos A. Matulkaitės rengiamoms parodoms; vykdytas pilietinio ir tautinio ugdymo projektas „Pokario istorija jaunimui: tragiškieji XX a. Lietuvos istorijos puslapiai“; rengti renginiai ir seminarai.

2007 m. muziejaus rinkiniai papildyti 2043 eksponatais: 434 paskirti į pagrindinį fondą, 1609 – į pagalbinį (iš jų 1552 – neigiamai). Sėkmingai įvykdyti ir net šiek tiek viršyti inventorinimo rankraštinėje knygoje, skenavimo į kompiuterinę duomenų bazę planai, tačiau dėl didelės darbuotojų kaitos (2007 m. Istorijos skyriuje pasikeitė 3 specialistai) bei neplaninių darbų mažiau negu planuota įvesta eksponatų į kompiuterinę apskaitą, neįgyvendinta ir keletas kitų planuotų darbų.

LEIDYBOS SKYRIUS

Leidybos skyrius vykdo Leidybos programą, kuri rengiama remiantis LR LGGRTC 1997 m. priimto įstatymo numatytomis funkcijomis.

Leidybos programos kryptys:

- mokslinis žurnalas „Genocidas ir rezistencija“;
- daugiatomis leidinys „Lietuvos gyventojų genocidas“ (sovietinio genocido aukų vardynas);
- monografijos, studijos;
- dokumentų rinkiniai;
- atsiminimai, dienoraščiai, publicistika;
- kompaktinės plokštelės.

Lietuvos gyventojų genocido ir pasipriešinimo okupaciniams režimams tema literatūrą šalyje iš esmės kryptingai ir nuosekliai leidžia tik LGGRTC Leidybos skyrius.

2007 m. išleista 13 leidinių, kurių apimtis – 359,25 spaudos lankų.

2007 m. vykdant Leidybos programą svarbi vieta (kaip ir 2006 m.) teko edukacinei leidybos kryptčiai. Sėkmingai buvo tęsiamas dar 2006 m. prasidėjęs bendradarbiavimas su Tautos fondu (JAV). 2007 m. buvo pakartotinai (trečiąjį kartą) išleista Nijolės Gaškaitės-Žemaitienės monografija „Žuvusiųjų prezidentas. Jono Žemaičio biografija“. Į pagrindines mokyklas ir gimnazijas pateko 1500 egz. šio leidinio. Bendros Tautos fondo ir LGGRTC Leidybos skyriaus pastangos iš dalies paskatino tai, kad Švietimo ir mokslo ministerija, kuri vykdo Tautinio ir pilietinio ugdymo programą, į mokyklų ir kitų mokymo įstaigų bibliotekas užsakė LGGRTC leidžiamos tematikos leidinių. Pakartotinai buvo išleisti dar trys reikšmingi ankstesniais metais pasirodę leidiniai, kurių tiražas jau buvo realizuotas:

- „Lietuva 1940–1990: okupuotos Lietuvos istorija“ (į mokyklas pateko 1500 egz.);
- Adolfas Ramanauskas-Vanagas, „Daugel krito sūnų...“ (1500 egz.);
- albumas „Už Laisvę ir Tėvynę“ (1000 egz.).

Kai kurias Lietuvos mokyklas pasiekė LGGRTC leidiniai, išleisti vykdant 2007 m. gegužės 31 d. LGGRTC sutartį su Švietimo ir mokslo ministerija. Jos daugiausia skiriamos istorijos mokytojams. Tai – „Broniaus Krivicko raštai“, „Lietuvos laikinosios vyriausybės protokolai“, „Lietuvos laisvės byla Vakaruose“, „Likimo vedami: Lietuvos diplomatinės

tarnybos egzilyje veikla, 1940–1991“, „Sovietų valdžios antibažnytinė politika Lietuvoje 1944–1990“, „Pilietinis pasipriešinimas Lietuvoje ir Lenkijoje: sąsajos ir ypatumai, 1939–1956“, „Lietuvos kultūra sovietinės ideologijos nelaisvėje“, „Karas po karo“, „Tarp vakar ir šiandien“, „Žuvusiųjų prezidentas: Jono Žemaičio biografija“ ir kt.

2007 m. LGGRTC Leidybos skyrius išleido reikšmingų leidinių iš Lietuvos diplomatijos istorijos. Tai – Arūno Streikaus monografija „Diplomatas Stasys Antanas Bačkis“ ir kartu su LR Užsienio reikalų ministerija Rimanto Morkvėno ir Laimos Sruoginis sudarytas leidinys „Anicetas Simutis: 60 metų Lietuvos diplomatinėje tarnyboje“.

Išleista Juozo Starkausko trečioji monografija „Represinių struktūrų ir komunistų partijos bendradarbiavimas įtvirtinant okupacinį režimą Lietuvoje 1944–1953 m.“ Monografija parengta remiantis gausia archyvinių dokumentų medžiaga ir skatins jaunesnės kartos istorikus atlikti išsamesnius tyrimus.

2007 m. išleistas vienas daugiatomio leidinio „Lietuvos gyventojų genocidas“ tomas. Tai jau ketvirto tomo pirmoji dalis (A–M), kurioje skelbiami 1948 m. sovietinio genocido aukų sąrašai.

2007 m. pradėta ieškoti naujų, patrauklių būdų bei formų, kaip supažindinti jaunimą su skaudžios praeities istorija. Kartu su Ateitininkų federacija buvo išleista Mariaus Jančiaus parengta kompaktinė plokštelė „Už Laisvę, Tėvynę ir Tave“. Išleista su knygele, kurioje publikuojamos ne tik atliekamos dainos, jų natos, bet ir nuotraukos iš LGGRTC išleisto albumo „Už Laisvę ir Tėvynę“.

Leidinių anglų kalba kartojimas rodo jų paklausą, užsieniečių domėjimąsi mūsų šalies istorija. Tai yra LGGRTC kelerių metų įdirbio rezultatas Lietuvos įvaizdžio formavimo procese. Tam itin buvo naudinga dalyvauti tarptautinėse knygų mugėse.

2007 m. Leidybos skyrius toliau leido leidinius užsienio kalba. Anglų kalba buvo išleista Algirdo Jakubčionio knygelė „The Unarmed Anti-soviet Resistance in Lithuania in the 1950s and 1960s“. Tai jau ketvirtoji nedidelės apimties, informatyvi, gausiai iliustruota knygelė, skirta užsienio skaitytojui supažindinti su Lietuvos skaudžios praeities istorija.

Kartu su Lietuvos ambasada Švedijoje švedų ir anglų kalbomis išleistas parodos „Karas po karo“ katalogas „Kriget efter kriget/War after war“. Šis katalogas ketvirtą kartą pakartotas anglų ir lietuvių kalbomis. Pakartotiniai anglų kalba išleistas ir Genocido aukų muziejaus parodų katalogas.

1998 m. LGGRTC Leidybos skyrius tapo Lietuvos leidėjų asociacijos (LLA) nariu (ši asociacija 2003 m. tapo Europos leidėjų asociacijos nare). Tai leidžia naujausius LGGRTC leidinius eksponuoti tarptautinėse knygų mugėse, patekti į mugių leidžiamus katalogus. Tarptautinėse knygų mugėse eksponuojami originalūs leidiniai. Nors Lietuvoje

gausu leidyklų, bet tik apie 20 gali pasiūlyti tokius reikalavimus atitinkančius savo leidinius, tarp jų ir LGGRTC Leidybos skyrius. Mugėse pageidaujama kuo daugiau leidinių anglų kalba. Itin daug dėmesio sulaukia šie LGGRTC leidiniai:

- 1) „Siberia. Mass deportations from Lithuania to the USSR“.
Compiled by Dalia Kuodytė and Rokas Tracevskis;
- 2) „Karas po karo/War after War“.
Compiled by Virginija Rudienė;
- 3) Arūnas Bubnys, „The Holocaust in Lithuania between 1941–1944“;
- 4) „The Unknown War. Armed anti-Soviet resistance in Lithuania in 1944–1953“.
Compiled by Dalia Kuodytė and Rokas Tracevskis;
- 5) Algirdas Jakubčionis, „The Unarmed Anti-soviet Resistance in Lithuania in the 1950s and 1960s“;
- 6) „Su adata širdyje/With a Needle in the Heart“ (Getų ir koncentracijos stovyklų kalinių atsiminimai/Memoirs of Former Prisoners of Ghettos and Concentration Camps);
- 7) „The Anti-Soviet Resistance in the Baltic States“.
General editor Arvydas Anušauskas;
- 8) „Whoever saves one life...“ (The efforts to save Jews in Lithuania between 1941 and 1944).
Compiled by Dalia Kuodytė and Rimantas Stankevičius;
- 9) „The Psychology of Extreme Traumatization“.
General editor Danutė Gailienė.

Išleisti taip pat du LGGRTC žurnalo „Genocidas ir rezistencija“ numeriai (Nr. 1(21) ir Nr. 2(22)).

Iš viso LGGRTC Leidybos skyrius 1997–2007 m. išleido:

- monografijų ir studijų – 30;
- dokumentų rinkinių – 9;
- žurnalo „Genocidas ir rezistencija“ – 22 numerius;
- vardyno „Lietuvos gyventojų genocidas“ – 5 leidinius;
- populiariosios literatūros (atsiminimai, dienoraščiai, publicistika, grožinė literatūra) – 37 leidinius;
- anglų kalba išleista 11 leidinių.

Leidinių pristatymas Lietuvos ir užsienio visuomenei

Internetinis katalogas-knygynas

2007 m. toliau buvo tvarkomas Leidybos skyriaus sukurtas internetinis puslapis LGGRTC svetainėje. Iš esmės tai internetinis leidinių katalogas-knygynas. Jame lankytojai randa išleistų leidinių sąrašus, bendrus ir pagal žanrą, pateikiamos trumpos leidinių anotacijos, rodomas viršelis, nurodoma kaina ir galimybė įsigyti leidinį. Šiame puslapyje skelbiama informacija apie išėjusius naujus leidinius, renginius, kuriuose jie numatomi pristatyti.

Šis internetinis katalogas (kaip ir visa LGGRTC svetainė) 2006 m. išverstas į anglų kalbą. Angliška svetainės versija padeda ir užsienyje gyvenantiems pirkėjams užsisakyti LGGRTC leidinių.

LGGRTC leidinių reklama

Knygos siunčiamos „Tėviškės žiburiams“, „Draugas“ ir „Lithuanian Radio Programme“ (Kanada). Leidiniai recenzuojami, pristatomi skaitytojams ir klausytojams.

Nuolat LGGRTC leidiniai pristatomi, recenzuojami Lietuvos laikraščiuose „Atgimimas“ ir „XXI amžius“, žurnale „Knygų aidai“, „Žinių radijo“ laidose. Daugiatiražiuose dienraščiuose LGGRTC neturi galimybės anotuoti savo leidinius, nes reklama būtų labai brangi.

Mugės ir internetiniai knyginai

Vienas svarbiausių renginių – 2007 m. vasario 22–25 d. vykusi Vilniaus knygų mugė. LGGRTC Leidybos skyrius savo leidinius eksponavo bendrame LLA stende.

Nauji leidiniai pirmiausia pristatomi internetiniams knyginams „Super parduotuvė“ (sutartis sudaryta 2000 m.) ir „Patogu pirkti“ (sutartis sudaryta 2003 m.). 2007 m. sudaryta sutartis su nauju internetiniu knyginu „Pigu“. Šie knyginai kartu nemokamai reklamuoja LGGRTC leidinius skaitytojams.

2007 m. dalyvauta šiose tarptautinėse knygų mugėse – Londone, Varšuvoje, Turine, Geteborge ir Frankfurte. Leidiniai eksponuojami bendrame Lietuvos leidėjų stende.

Leidinių platinimas

LGGRTC Leidybos skyrius platina leidinius Lietuvoje ir užsienyje.

Platinimas Lietuvoje

Platinti leidinius savo jėgomis visoje Lietuvoje netikslinga. Tam tikslui sudaryta sutartis su knygų platinimo firma „Respublikinis knygų centras“. Leidybos skyrius leidinius platina knygynuose Vilniuje. 2007 m. sudarytos naujos sutartys su šiais knygynais – „Katedros knygynas“ ir UAB „Pigu“.

Tiesiogiai be prekybinio antkainio LGGRTC leidinius 2007 m. pirkė Vilniaus Šv. Kristoforo vidurinė mokykla, Didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilo pulkas, LK KASP štabas, UAB „Šviesa“, Respublikinis bibliotekų kolektočius, UAB „Mūsų knyga“, LR Užsienio reikalų ministerija, Švietimo ir mokslo aprūpinimo centras, Mažosios Lietuvos istorijos muziejus, Krašto apsaugos ministerijos tarnyba, Tarptautinė komisija okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje tirti, V. Borisevičiaus katalikiškoji gimnazija, Lietuvos centrinis valstybės archyvas, Kretingos savivaldybė, Raudonės pagrindinė mokykla, Literatūros ir meno muziejus. Įvairaus pobūdžio įstaigų, perkančių LGGRTC leidinius, išvardijimas rodo leidinių tematikos aktualumą ir poreikį.

Leidiniai platinami ir įvairiuose renginiuose (2007 m. dalyvauta 6). Svarbiausi iš jų yra Ariogaloje vykusio politinių kalinių ir tremtinių sueiga, Mokytojų namuose knygų mugė bei Bendrijos konferencijoje). Leidiniai platinami Genocido aukų muziejuje, kur tinkamai įrengtas knygynėlis, ir Leidybos skyriuje.

Žurnalas „Genocidas ir rezistencija“ prenumeruojamas.

Platinimas užsienyje

Leidiniai buvo siunčiami Lietuvių kolegijai (Italija), Čekijos Brno universitetui, taip pat pavieniams nuolatiniais užsakovams.

Leidinius anglų kalba nuolat perka didmeninė knygų platinimo firma „Otto Harrassowitz“ (Vokietija).

2007 m. už parduotas knygas gauta 264 tūkst. Lt (visos lėšos naudojamos knygų leidybai).

SPECIALIŲ TYRIMŲ SKYRIUS

Teisinės analizės ir konsultacijos grupės veikla

Susirašinėjimo suvestinė:

Institucija	Gauta raštų	Išsiųsta raštų
Seimas, ministerijos	3	2
Lietuvos Respublikos prokuratūros	96	80
VSD	26	20
Kitos	41	54
LGGRTC padaliniai	9	9
Gyventojai	24	19
Užsienio	3	2
Iš viso	202	186

Palyginti su 2006 m. (iš viso buvo gauta 125 raštai, atsakyta į 138 raštus), 2007 m. specialiųjų (istorinių-archyvinių) tyrimų gerokai padaugėjo. Gauta gerokai daugiau prokuratūrų pavedimų, aktyvumą rodė ir Valstybės saugumo departamentas, kelias bylas ėmė tirti policijos komisariatai. Nuo 2007 m. vidurio Generalinė prokuratūra ėmėsi nusikaltimų žmoniškumui tyrimų aktyvinimo. Tai turėjo įtakos ir skyriaus darbui. Deja, daugėjant prokurorų pavedimų, galimybės juos vykdyti lieka tos pačios. Todėl yra susikaupę nemažai raštų, kurių tiesiog nėra kam pavesti.

Gauti vos keli Lenkijos Tautos atminties instituto prašymai, kurių nė vieno negalėta įvykdyti (tikriausiai kolegos lenkai atsižvelgė į tai, kad 2005 m. taip pat neatsakyta į jų prašymus, o 2006 m. atlikti keli tyrimai). Skyrius vykdė kelis kartus daugiau LGGRTC MD inicijuotų tyrimų. Gyventojų prašymų gauta šiek tiek daugiau kaip 2006 m. (tai daugiausia prašymai dėl partizanų įvykdytų akcijų tyrimo).

Pažymėtina, kad dalis vykdyto darbo neatsispindi raštuose. Antai pagal GAM direktoriaus žodinį prašymą ieškota archyvinės medžiagos apie VRM kultūros namų pastatą; vykdyti LGGRTC vadovybės žodiniai nurodymai dėl archyvinės medžiagos paieškos ir pan.

Jau keleri metai tyrimų tematika nesikeičia: dažniausiai teisėsaugos institucijos inicijuoja tyrimus dėl gyventojų trėmimų, agentų-smogikų veiklos, žmonių kalinimo faktų bei aplinkybių nustatymo, sovietų partizanų veiksmų. Gyventojai dažniausiai kreipiasi dėl partizaninio karo metais partizanų nužudytų asmenų. Tyrimų dėl Antrojo pasaulinio karo metais vykdyto žydų genocido atvejų, kaip ir 2006 m., buvo vos keletas.

Tyrimo programa „Partizaninio karo Lietuvoje žmonių nuostoliai“

II ketvirtį buvo parengta vykdytų nužudymų tyrimų 1997–2003 m. analizė. Darbuotojai pagal gyventojų pareiškimus ar valstybinių institucijų pavedimus tyrė konkrečius atvejus. Sistemingas duomenų kaupimas vykdytas apie įvykius Alytaus ir Tauragės aps.

Pastaba. Perspektyvoje reikėtų Lietuvos gyventojų nuostolių tyrimų chronologines ribas praplėsti įtraukiant ir pirmosios sovietų okupacijos (1940–1941 m.) bei hitlerinės okupacijos (1941–1944 m.), kurios metu žudynes vykdė ne vien vokiečiai, bet ir sovietų diversinės-partizaninės formuotės.

Duomenų bankas

Pakoreguoti ir sutikslinti turimo duomenų banko, suformuoto Lietuvos ypatingojo archyvo kartotekų pagrindu, įrašai. Buvo įvesta naujų įrašų iš 3384 stribų kortelių.

1999–2002 m. vykdant LGGRTC inicijuotą „Atsiminimų rinkimo programą“, pagal skyriaus parengtą klausimyną „Nusikaltimai žmoniškumui“ buvo surinkta apie 20 tūkst. anketų. Jos buvo susistemintos ir tikslinamos. Šių metų IV ketvirtį pradėjus darbą su kompiuterine programa, buvo kompiuterizuotos 370 anketos.

Kita veikla

Per metus nebuvo nė vieno buvusio VSK darbuotojo veiklos patikrinimo, tačiau vadovaujantis įstatymo nuostatais buvo siunčiami raštai Sodros įstaigoms.

Dalyvauta keliuose renginiuose. R. Narvydas ir Z. Vitkus 2007-09-22 dalyvavo organizacijos „Likimo vaikai“ susirinkime Jurbarko. R. Narvydas atsakė į susirinkusiųjų klausimus, informavo apie Lietuvos Respublikos asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 m. okupacijų, teisinio statuso įstatymo pataisas, paragino organizacijos narius skyriui pateikti duomenis apie jų šeimų likimus (tačiau niekas nesikreipė). 2007-04-26 – organizacijos „Černobylis“ surengtame Černobylio katastrofos 21-ųjų metinių minėjime Druskininkuose R. Narvydas ir R. Naraškevičienė dalyvavo kaip oficialūs LGGRTC atstovai. S. Samulevičius 2007-09-27 dalyvavo tarptautinio projekto „Bendra Rytų ir Vidurio Europos istorija“ renginyje, vykusiame GAM.

A. Rukšėnas parengė straipsnį žurnalui „Genocidas ir rezistencija“.

Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija

Pretendentų į teisinį statusą prašymų išnagrinėjimo suvestinė

	Pasiūlyta pripažinti	Pasiūlyta nepripažinti	Atidėta	Išduota teisinio statuso pažymėjimų
Kario savanorio teisinis statusas	86	22	3	76
Laisvės kovų dalyvio teisinis statusas	131	69	3	145
Nuo okupacijų nukentėjusio asmens teisinis statusas	2653	181	15	2766
Iš viso	2870	272	21	2987

Iš viso išnagrinėta prašymų	–	3163
Iš jų:		
– kario savanorio teisiniam statusui įgyti	–	111
– laisvės kovų dalyvio teisiniam statusui įgyti	–	203
– nuo okupacijų nukentėjusio asmens teisiniam statusui įgyti	–	2849
Komisijos pirmininkas		
Organizavo komisijos posėdžių	–	11
Peržiūrėjo ir įvertino pretendentų prašymų	–	820
Iš jų:		
– rezistentų;	–	515
– nuo okupacijų nukentėjusių asmenų;	–	305
Atliko pretendentų į rezistentų statusą veiklos ištyrimų	–	88
Įteikė pažymėjimų	–	221
Parengė raštų	–	209
Iš jų:		
Prezidentūrai, Seimui, Vyriausybei, kitoms institucijoms;	–	18
LGGRTC struktūriniams padaliniais;	–	43
Piliečiams (pareiškėjams, pretendentams).	–	148
Parengė straipsnį, skirtą Komisijos veiklos dešimtmečiui (publikuota „Tremtinyje“ ir „XXI amžiuje“).		
Parengė:		
Komisijos darbo posėdžių protokolus (su specialiste R. Dargužiene)	–	11
LGGRTC generalinės direktorės įsakymus:	–	95

– dėl kario savanorio ir laisvės kovų dalyvio teisinio statuso pripažinimo ir nepripažinimo;	–	21
– dėl nuo okupacijų nukentėjusio asmens teisinio statuso pripažinimo ir nepripažinimo;	–	32
– kitais klausimais (dėl naujų pažymėjimų išdavimo ir kt.).	–	42
Parengė svarstymui Komisijai pretendentų bylą	–	34
Perdavė bylas Archyvinės analizės ir informacijos grupei (ištirimui)	–	273
Parengė raštų, laiškų	–	91

Surengta 11 Komisijos darbo posėdžių ir 11 pažymėjimų asmenims, pripažintiems kariais savanoriais ir laisvės kovų dalyviais, įteikimų.

Apsvarstyta prašymai pretendentų į kario savanorio ir laisvės kovų dalyvio teisinį statusą (314 prašymų) ir pretendentų į nuo okupacijų nukentėjusio asmens teisinį statusą (2849 prašymai). Nuo okupacijų nukentėjusio asmens teisinis statusas pripažintas naujoms nukentėjusiųjų asmenų kategorijoms – asmenims, kurie būtiniosios karinės tarnybos ar karinių mokymų sovietinėje armijoje metu atliko tarnybą Afganistane – 280; asmenims, kurie dalyvavo likviduojant Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinius ir statant Slavutičiaus miestą Ukrainoje – 920.

Iš viso gauti 4464 raštai ir dokumentai, parengti ir išsiųsti 3139 raštai bei atsakymai.

Užregistruotos 2667 naujos pretendentų į nuo okupacijų nukentėjusio asmens teisinį statusą bylos ir 235 naujos pretendentų į kario savanorio ir laisvės kovų dalyvio teisinį statusą bylos.

Parengtos 33 pažymos apie karių savanorių ir laisvės kovų dalyvių žūtį (mirtį) dėl vienkartinės pašalpos gavimo ir našlių, našlaičių pensijos skyrimo bei 106 pažymos dėl valstybinės pensijos ir valstybės paramos rezistentams skyrimo. Parengti 15 karių savanorių dokumentai dėl pirmojo laipsnio valstybinės pensijos jiems paskyrimo ir 74 laisvės kovų dalyvių dokumentai dėl antrojo laipsnio valstybinės pensijos jiems paskyrimo.

Parengti ir išsiųsti 959 pranešimai laisvės kovų dalyviams dėl dokumentų pateikimo antrojo laipsnio valstybinės pensijos skyrimui (į bendrą parengtų ir išsiųstų raštų skaičių jie neįskaičiuojami, nes jų registracija vykdoma LGGRTC sekretoriato).

Pateikta reikiama medžiaga LR Krašto apsaugos ministerijai apdovanoti Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu 28 asmenis, kuriems pripažintas kario savanorio teisinis statusas.

Nuolat tikslinti, papildyti informacinės laikmenos „Rezistentai“ duomenys (atlikti 3342 papildymai, pataisymai ir patikslinimai). Tvarkant rezistentų tarnybinio naudojimo bylas, kuriose nėra visų reikiamų teisinių dokumentų, parengti 4176 išrašai iš protokolų ir įsakymų.

Parengti 8 sąrašai asmenų, pretenduojančių į kario savanorio ir laisvės kovų dalyvio teisinį statusą; jie paskelbti „Tremtinyje“.

Sutvarkytos ir į LGGRTC archyvą perduotos asmenų, pripažintų kariais savanoriais ir laisvės kovų dalyviais, 1082 tarnybinio naudojimo bylos, kuriose sprendimai buvo priimti Komisijos posėdžiuose (parengti du atitinkami bylų perdavimo-perėmimo aktai).

Dalis anksčiau suformuotų ir pakartotinai svarstomų bylų performuotos į naujus segtuvus pagal visus tokių bylų archyvavimo reikalavimus. Kelis kartus atnaujinta informacija apie Komisijos veiklą LGGRTC internetinėje svetainėje. Parengti 2008 m. Specialiųjų tyrimų skyriaus ir Komisijos dokumentų registrų žurnalų ir dokumentacijos plano sąrašai.

Komisijos Archyvinės analizės ir informacijos grupė iš Rezistentų dokumentų rengimo grupės gavo 273 pretendentų į rezistentą statusą bylas ištyrimui. Vykdydami pretendentų rezistencinės veiklos ištyrimus grupės specialistai peržiūrėjo 6249 Lietuvos ypatingojo ir Lietuvos centrinio valstybės archyvų bylas, 135 tarnybinio naudojimo rezistentų bylas, atliko pretendentų į kario savanorio ir laisvės kovų dalyvio teisinį statusą gyvenimo ir rezistencinės veiklos 287 ištyrimus (ieškojo archyvinių duomenų pagal pretendentų pateiktą informaciją, pagal pateiktus ir surastus duomenis rengė pretendentų į statusą gyvenimo ir rezistencinės veiklos aprašymus), perdavė Komisijai sprendimo (išvados) priėmimui 271 pretendento į rezistentą statusą bylą, taip pat parengė 454 raštus ir informacinius pranešimus apie pretendentų į nuo okupacijų nukentėjusio asmens teisinį statusą duomenų paieškos ir patikros rezultatus.

Nukentėjusiųjų asmenų dokumentų rengimo grupė Komisijos iniciatyva atrinko anksčiau svarstytus ir nepatenkintus prašymus tų asmenų, kurių bylose teigiamus sprendimus bus galima priimti įsigaliojus įstatymo naujai redakcijai (pataisoms); apie tai informuoti pretendentai.

Parengti 385 raštai. Komisija vykdė ir rengė pretendentų į nuo okupacijų nukentėjusio asmens teisinį statusą prašymų ir jų bylų dokumentų bei juose esančių duomenų analizę ir jų atitikimą įstatymo sąlygoms (760 bylų).

Parengta 216 raštų. Komisija vykdė ir rengė pretendentų į nuo okupacijų nukentėjusio asmens teisinį statusą prašymų ir jų bylų dokumentų bei juose esančių duomenų analizę bei įvertinimą (36 bylos).

Dalyvauta seminaruose, surengtuose asociacijos Lietuvos judėjimo „Černobylis“ nariams. Vykdam informacijos sklaidą ir priimant pretendentų į statusą dokumentus, lankytasi įvairiuose Lietuvos miestuose bei rajonuose. Maždaug 400 asmenų, pretenduojančių į nuo okupacijų nukentėjusio asmens teisinį statusą, Komisijai pateikė dokumentus.

Į Komisijos nuo okupacijų nukentėjusių asmenų dokumentų rengimo ir Rezistentų dokumentų rengimo grupės perkelti buvę Centrinės prašymų kompensacijoms gauti pagal VFR įstatymą dėl fondo „Atmintis, atsakomybė ir ateitis“ priėmimo įstaigos LGGRTC 4 darbuotojai; jie apmokyti.

LR Seimui priėmus Lietuvos Respublikos asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 m. okupacijų, teisinio statuso įstatymo ir Lietuvos Respublikos pasipriešinimo 1940–1990 m. okupacijoms dalyvių teisinio statuso įstatymo pakeitimo įstatymus, įsigaliojančius 2008 m. sausio 1 d., pasirengta įstatymų pataisų įgyvendinimui (taikymui). Parengta atitinkama informacija žiniasklaidai.

Parengti prašymų-anketų pripažinti rezistencijos dalyvio teisinį statusą 4 nauji pavyzdžiai, nauja atmintinė pretendentams, klausimynas asmenims, pretenduojantiems į kario savanorio teisinį statusą (kaip buvę GULAG'o politinių kalinių sukilimų dalyviai).

Komisijos pirmininkas dalyvavo LR Seimo Žmogaus teisių komiteto ir Teisės ir teisėtvarkos komiteto organizuotuose įstatymų naujų redakcijų (pataisų) 3 svarstymuose ir klausymuose, skaitė pranešimą Tremtinių grįžimo į Lietuvą programos 15 metų sukakčiai paminėti skirtoje konferencijoje.

INFORMACINIŲ SISTEMŲ PRIEŽIŪROS SKYRIUS

Vykdamas Informacinių sistemų priežiūros skyriui keliamus uždavinius, 2007 m. buvo atlikti šie darbai.

- Nuolat prižiūrima kompiuterinė technika Didžioji g. 17/1, Gedimino pr. 40 ir Aukų g. 2A. Pildoma bei tikslinama LGGRTC kompiuterinės technikos gedimų, remonto ir modernizavimo apskaitos duomenų bazė.
- Vykdoma telefono pokalbių stotelių *Alcatel* (Gedimino pr. 40/1 ir Didžioji g. 17/1) pokalbių apskaitos programos priežiūra ir kartą per mėnesį formuojamos telefoninių pokalbių ataskaitos.
- Nuolat daromos rezervinės duomenų kopijos iš tarnybinių stočių, administracijos, Apskaitos, Specialiųjų tyrimų skyrių, Genocido ir rezistencijos bei Memorialinio departamentų kompiuterių.
- Parengti duomenys apie apdraustųjų Valstybinio socialinio draudimo įmokas per 2006 m. IV ketv. bei 2007 m. tris pirmuosius ketvirčius ir perduoti į Sodrą elektroninėje laikmenoje.
- Parengtos skyriaus 2006 m. IV ketv. bei 2007 m. trijų pirmųjų ketvirčių darbo ataskaitos, 2007 m. plano analizė bei 2008 m. darbo planas.
- Techniškai parengta 2006 m. LGGRTC ataskaita; skyrių bei padalinių metinių išlaidų iliustracijai sukurta 12 diagramų.

Informacinių sistemų analizė ir plėtra

- Atlikti *Microsoft SQL Server2000* konfigūravimo ir derinimo darbai.
- Vykdyta kainų apklausa dėl LGGRTC kompiuterinės technikos (7 kompiuterių, 13 monitorių, 7 spausdintuvų, tinklo skirstytuvo) pirkimo.
- Parengtas preliminarus kompiuterinės technikos ir programinės įrangos panaudojimo planas 2007 m.
- Įvesti nauji vartotojai (*nauja darbo vieta, naujas IP adresas, elektroninis paštas*):
  - Memorialiniame departamente;
  - Genocido aukų muziejaus patalpose – *Gidai*.
- Vykdytas internetinio srauto sumažinimo programinės įrangos diegimas, testavimas bei parengimas stabiliam darbui. Paleista internetinio srauto mažinimo programinė įranga. Paleista programa, kuria būtų galima stebėti ir kontroliuoti internetinių srautų judėjimą iš ir į LGGRTC kompiuterius.

- Sugeneruotos ataskaitos apie lankomumą internete bei tinklalapyje įdiegtas atvaizdavimo servisas.
- Į tarnybinę stotį *Serveris-d17* įdegtas įrenginys (magnetofonas), skirtas daryti duomenų atsargines kopijas į specialius 24GB talpos diskelius. Pritaikius standartinę *MS Windows* programinę įrangą atsarginėms kopijoms, nustatytas automatinis kas savaitinis jų darymas.
- Vykdyta kainų apklausa dėl LGGRTC kompiuterinės technikos bei programinės įrangos įsigijimo.

Kompiuterinio tinklo (LAN) įrangos derinimas

- Nuolat vykdoma techninė LGGRTC vietinio tinklo priežiūra.
- Vykdyta prieigos prie interneto kontrolės, analizavimo, internetinio srauto mažinimo programinės įrangos paieška, diegimas, parengimas stabiliam darbui.
- Siekiant sumažinti klaidų tikimybę, vietiniame tinkle pakeistas tinklo skirstytuvas bei keletas kompiuterių interneto laidų UPT kištukų.
- Vykdyta tarnybinių stočių *G-40* ir *D-17* priežiūra bei spręstos kilusios problemos.
- Vykdyta prieigos prie interneto kontrolės naujo sprendimo paieška, skirtingų daigafunkcinių serverinių sistemų nagrinėjimas kokybės ir kainos atžvilgiu.

Duomenų bazių tvarkymas bei administravimas

- Dirbta su sąrašais, gautais iš Vokietijos fondo „Atmintis, atsakomybė ir ateitis“. Buvo atliekama duomenų bazės (DB) ir buhalterijos dokumentų duomenų lyginamoji analizė per visą laikotarpį nuo 2000 m. iki 2006 m. pabaigos. Atlikti programos papildymai, leidžiantys pažymėti DB atvejus, reikalaujančius pastabų. Pagal dokumentų rengimo grupės užsakymus buvo atliekami įvairūs duomenų išrinkimai ir spausdinimai, pagal kuriuos vyko duomenų tikslinimas bei pastabų žymėjimas.
- Pabaigtas darbas su Vokietijos fondo „Atmintis, atsakomybė ir ateitis“ DB.
- Buvo perimtas DB, parašytų *Clarion* pagrindu, administravimas.
- Memorialinio departamento pareikalavimu atliekami nuotraukų patalpinimo į DB projektavimo darbai, *SQL Server* duomenų bazės konfigūravimo darbai.
- Dėl kuriamos Memorialinio departamento programos, susijusios su tremties vietų aprašymu, buvo pradėti šie darbai:
  - parengtas planas, kaip nuotraukas sumažinti iki dviejų standartinių dydžių – miniatiūrų ir bendrai peržiūrai;
  - iškelti iš *Vardyno* (*Dos* tipo DB) vietovių įrašai bei atliktas šių įrašų perkodavimas į *Win 1257* koduotę;

–iš *Vardyno* iškeltas 1 ir 2 tomo bei 3 tomo 1 ir 2 knygos asmenų sąrašas bei atliktas šių sąrašų perkodavimas į *Win 1257* koduotę.

– Sukurtas algoritmas, padedantis išrinkti pasikartojančius įrašus iš Memorialinio departamento turimų *Excel* tipo vietovių sąrašų.

– Iš Rezistentų teisių komisijos „Rezistentų“ duomenų bazės parengti 3 sąrašai dėl antrojo laipsnio valstybinės pensijos nustatymo.

Vartotojų programinių priemonių poreikių analizavimas, realizavimas bei programinės įrangos diegimas

– Sukurtas atskiras Lietuvos Respublikos vietovių klasifikatoriaus modulis su galimybe integruoti klasifikatorių bet kuriame kitame naujai kuriamame programinės įrangos modulyje, minimaliai tam sugaišťant laiko bei supaprastinant tolesnės programinės įrangos kūrimo procesą.

– Įdiegtos programos:

– *Windows OS, MS Office, Open Office* ir kitos pagalbinės programos:

Genocido aukų muziejaus (11 kartų);

Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos (15 kartų);

Memorialinio departamento (10 kartų);

GRTD Istorinių tyrimų skyriaus (12 kartų);

GRTD Archyvinio vardynų skyriaus (7 kartus);

Leidybos skyriaus (3 kartus);

Specialiųjų tyrimų skyriaus (11 kartų);

Apskaitos skyriaus (3 kartus);

Teisės ir personalo skyriaus (1 kartą);

Informacinių sistemų priežiūros skyriaus (5 kartus);

Direkcijos (3 kartus) kompiuteriuose;

– *Open Office* vietoj *MS Office 97* programos, kuri nesuderinama su kompiuteryje įdiegta *OS Windows XP PRO* – 25 naujuose LGGRTC kompiuteriuose;

– atnaujinta *Telehansos* versija LGGRTC generalinės direktorės ir Apskaitos skyriaus darbuotojų kompiuteriuose;

– programa, leidžianti naudotis Valstybės tarnybos valdymo informacine sistema – Teisės ir personalo skyriaus kompiuteryje;

– nauja atsarginių kopijų darymo programa – daugelyje LGGRTC kompiuterių (užtikrintas periodinis duomenų kopijavimas kiekvieną penktadienį 12 val.);

– el. paštas – Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos darbuotojų kompiuteriuose (2 vnt.);

– atlikta 5 kompiuterių profilaktika (operacinės sistemos atnaujinimas, disko skenavimas ir defragmentavimas);

- pratęstas antivirusinių programų *Kaspersky* galiojimo laikas ir kartu įdiegta naujesnė programos versija (20 kompiuteriams).
- Parengti darbui nauji kompiuteriai (įdiegta *OS Windows XP PRO* bei visos darbui reikalingos programos, perkelta darbo medžiaga iš seno kompiuterio į naują, kompiuteris kartu su nauju monitoriumi *Samsung 720N* pastatyti jų darbo vietose):
  - GRT departamentui (2 vnt.);
  - Memorialiniam departamentui (2 vnt.);
  - Informacinių sistemų priežiūros skyriui (4 vnt.);
  - Leidybos skyriui (1 vnt.);
  - Specialiųjų tyrimų skyriui (2 vnt.);
  - Apskaitos skyriui (3 vnt.);
  - Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijai (12 vnt.);
  - Genocido aukų muziejui (5 vnt.);
  - Direkcijai (2 vnt.).
- Specialiųjų tyrimų skyriuje spręstos problemos dėl spausdinimo per naująjį kopijavimo aparatą, įjungtą į tinklą.
- Tenkinant Specialiųjų tyrimų skyriaus poreikius parengti *Partizaninio karo žmonių nuostolių* informacinės sistemos koregavimo punktai.
- Vykdyti klaidų taisymo darbai programoje *Partizaninio karo žmonių nuostoliai*.

Kompiuterinės įrangos apskaita, tvarkymas bei derinimas

- Atlikta visos LGGRTC turimos kompiuterinės technikos apskaita, sutvarkytas jų inventORIZACIJOS numerių sąrašas.
- Parengtas ir Apskaitos skyriui pateiktas nurašomos kompiuterinės technikos sąrašas.
- Diegta kompiuterinė įranga:
  - naujas kompiuteris – Specialiųjų tyrimų skyriuje;
  - nauji plokšti LCD monitoriai – prie:
    - Memorialinio departamento (2 vnt.);
    - Genocido aukų muziejaus (2 vnt.);
    - Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos (2 vnt.);
    - Specialiųjų tyrimų skyriaus;
    - Informacinių sistemų priežiūros skyriaus;
    - Genocido ir rezistencijos tyrimų departamento kompiuterių;
  - monitoriai *Samsung Sync Master 795 DF* vietoj senų prastos vaizdo kokybės monitorių prie:

- Apskaitos skyriaus (2 vnt.);
- Vokietijos kompensacijų grupės;
- Genocido ir rezistencijos tyrimų departamento Archyvinio vardynų skyriaus;
- Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos kompiuterių;
- spausdintuvai *HP 1020* – prie:
  - Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos (2 vnt.);
  - Informacinių sistemų priežiūros skyriaus (3 vnt.);
  - Genocido ir rezistencijos tyrimų departamento Istorinių tyrimų programų skyriaus kompiuterių;
- *HP Laser Jet 5L* – prie GRTD Archyvinio vardynų skyriaus kompiuterio (suteikta galimybė šiuo spausdintuvu naudotis kitiems greta dirbantiems specialistams);
- tinklo skirstytuvas – Informacinių sistemų priežiūros skyriaus;
- papildomas atminties modulis – Specialiųjų tyrimų skyriaus bei Genocido aukų muziejaus kompiuteriuose;
- maitinimo blokas (vietoj sugedusio) – GRTD Archyviniam vardynų skyriaus kompiuteryje;
- *CD-RW* įrenginys – prie Genocido aukų muziejaus kompiuterio;
- nepertraukiamo maitinimo šaltiniai (UPS, 3 vnt.) – Memorialinio departamento bei Informacinių sistemų priežiūros skyriaus;
- skeneriai *HP 4890*, *HP ScanJet 4C* ir *Epson FilmScan 200* – prie Genocido aukų muziejaus kompiuterių.
- Remontuota:
  - 3 kompiuteriai (garantinis remontas *Kilobaite*);
  - kietasis diskas (*Kilobaite*).
- Archyviniam vardynų skyriuje perkeltos kompiuterinės darbo vietos:
  - iš Genocido pr. 40 į O. Milašiaus g. 21 (Lietuvos centrinį valstybės archyvą);
  - iš Genocido pr. 40 į Didžioji 17/1.
- Surašyti 6 kompiuterinės technikos montavimo aktai.
- Kas mėnesį Ūkio skyriuje buvo pateikiamas minimalus medžiagų poreikis spausdintuvams.
- Pagal poreikius keistos tonerio arba rašalo kasetės spausdintuvuose.
- Pagal poreikį keistos sugedusios klaviatūros ir pelės.

LGGRTC tinklalapio kūrimas ir priežiūra

- Dirbta su turinio valdymo sistema *TeraTVS*; tinklalapis buvo nuolat atnaujinamas bei koreguojamas pagal LGGRTC padalinių teikiamą informaciją. Iš viso 2007 m. LGGRTC tinklalapis buvo papildytas 193 naujais puslapiais, 158 foto iliustracijomis, apie 80 puslapių informacija buvo atnaujinta arba papildyta;
- apdorota ir pateikta informacija apie 2006–2007 m. konkursą moksleiviams „Lietuvos kovų už laisvę, kariuomenės bei netekčių istorija“;
- pateikta informacija apie šio konkurso laureatus;
- pateikti šio konkurso laureatų piešiniai;
- pateikta visa žurnalo „Genocidas ir rezistencija“ bibliografija (iš viso sukurta apie 20 naujų puslapių);
- pateiktos ir įvestos dvi radijo pjesės, t. y. sukurta galimybė susipažinti su radijo pjesėmis per tinklą (*on-line*);
- pagal naujus nuostatus sukurta ir papildytas naujas skyrius *Nuorodos*;
- paleista LGGRTC interneto svetainės angliška versija;
- pateikta žurnalo „Genocidas ir rezistencija“ Nr. 2(21) numerio medžiaga su navigacija (iš viso sukurta apie 30 naujų puslapių);
- koreguotas ir papildytas skyrius *Leidyba*. Buvo pakeista skyriaus struktūra, pateikti nauji leidiniai, naujų knygų santraukos bei nuotraukos;
- pakeistas tęstinės programos „Rezistencijos istorija“ („Rezistencijos atlasas“) aprašymas, pateikta nauja informacija ir statistika;
- nuolat atnaujinama informacija apie Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos veiklą;
- bendradarbiaujant su Genocido aukų muziejumi nuolat atnaujinama ir koreguojama informacija apie renginius ir muziejaus svečius, talpinama nauja informacija į skyrių *Naujienos*;
- bendradarbiaujant su Memorialiniu departamentu nuolat atnaujinama ir koreguojama informacija apie konkursą „Lietuvos kovų už laisvę, kariuomenės bei netekčių istorija“, skelbiama nauja informacija.
- Kartu su Memorialiniu departamentu pradėtas naujas projektas – naujo dizaino puslapių kūrimas ir tvarkymas, informacijos rengimas.

Tarpininkauta rengiant medžiagą naujam tarptautiniam internetinio tinklalapio kūrimo projektui.

Išversta (iš lietuvių į rusų k.; 5 lapai) medžiaga projektui www.kgbdocuments.eu.

Bendradarbiaujant su UAB „Idamas“ tvarkomas naujas internetinis tinklalapis www.kgbdocuments.eu: pataisyta keletas dizaino klaidų, testuota paieškos sistema, taisomos programavimo klaidos.

Nuskenuoti ir parengti tolesniam apdorojimui archyviniai dokumentai (apie 1542 lapai). Dokumentai parengti tolesniam darbui, apdoroti ir parengti publikavimui tinklalapyje 7 straipsniai;

Dirbta su turinio valdymo sistema *SmartWeb*:

- pateikta 130 dokumentų;
- sukurta keletas vidinių tekstinių blokų straipsniams.

LGGRTC darbuotojų konsultavimas bei mokymas

Teikta pagalba:

- LGGRTC specialistams, dirbant su nauja *Open Office* programa;
- Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijai iš programos *Rezistentai* sudarant *MS Excel* lenteles su 96105 protokolų Laisvės kovų dalyvių sąrašais;
- Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijai, surandant informaciją iš programos *Rezistentai* DB;
- Apskaitos skyriui įsisavinant ir perkeltant duomenis į naują ataskaitų formavimo programą *Sodra*. Išsiųstas LGGRTC darbuotojų sąrašas į *Sodra*;
- atkuriant informaciją iš rezervinių duomenų kopijų.

APSKAITOS SKYRIUS

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro
lėšų panaudojimas 2007 m.

LGGRTC iš valstybės biudžeto finansuojamų programų vykdymui 2007 m. gavo 4967,5 tūkst. Lt asignavimų, iš jų:

- 3756,7 tūkst. Lt Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo programai;
- 930,0 tūkst. Lt Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos įamžinimo programai;
- 280,8 tūkst. Lt Specialiajai Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo ir įamžinimo programai.

Siekiant įvertinti LGGRTC ir jo struktūrinių padalinių 2007 m. veiklos veiksmingumą, buvo apskaičiuotos bendros LGGRTC išlaidos (1 lentelė) ir kiekvieno struktūrinio padalinio veiklos išlaidos (2 lentelė).

Bendros LGGRTC 2007 m. išlaidos

1 lentelė (tūkst. Lt)

Išlaidų pavadinimas	Suma
I. Prekių ir paslaugų naudojimo išlaidos:	
Šildymas	91,4
Elektros energija	82,0
Ryšių paslaugos	100,1
Transporto išlaikymas	55,4
Vanduo ir kanalizacija	4,9
Kitos išlaidos:	
Aparatūros remontas, tech. profilaktika	4,8
Signalizacijos priežiūra (UAB „Gauda“)	1,4
Šiukšlių išvežimas	4,1
Teisinė sistema „Litlex“	0,9
Kilimėlių keitimas, deratizacija ir dezinfekcija GAM	0,9
Virtualus serveris <i>genocid.lt</i> (UAB „MicroLink Data“)	0,8
Darbo užmokesčio programos aptarnavimas (UAB „Stekas“)	1,9
Lietuvos ypatingojo archyvo sąskaitos už kopijas	3,9
Publikacijos „Atgimime“	1,2
Avansas už archyvo (Gedimino pr.40/1) langų rekonstrukcijos projektą (aut. sutartis su V. Brezgiu)	1,5
LGGRTC duomenų paskelbimas informaciniuose kataloguose („Visa Lietuva 2008“, „LR administracija 2008“, „Lietuvos įmonių katalogas 2008“)	0,7

Išlaidų pavadinimas	Suma
Kitos smulkios išlaidos (reprezentacinės bei įvairios kitos aukščiau neišvardytos išlaidos)	4,0
Spaudiniai (laikraščių ir žurnalų prenumerata – 2,8 tūkst. Lt; katalogų prenumerata bei specialioji literatūra – 1,1 tūkst. Lt, knygų įsigijimas LGGRTC bibliotekai – 0,6 tūkst. Lt)	4,5
Valstybės tarnautojų kvalifikacijos kėlimas kursuose, seminaruose	7,6
Darbdavių socialinė parama	20,0
Prekių ir paslaugų naudojimo išlaidos (I) iš viso:	392,0
II. Išlaidos ilgalaikio turto įsigijimui:	
Kompiuterinė įranga	17,5
Programinė įranga	2,5
Ūkinis inventorių ir įrengimai (stelažai, baldai, metalinės spintos)	14,4
Įranga ir inventorių Genocido aukų muziejaus poreikiams (vaizdo stebėjimo sistema, nešiojamasis kompiuteris, projektorius, manekenas)	20,5
Ekspонатų įsigijimas Genocido aukų muziejui	5,5
Ilgalaikio turto įsigijimo išlaidos (II) iš viso	60,4
Bendros LGGRTC išlaidos (I+II) iš viso	452,4

LGGRTC struktūrinių padalinių 2007 m. išlaidos

2 lentelė (tūkst. Lt)

Išlaidų pavadinimas	Suma
GENOCIDO IR REZISTENCIJOS TYRIMO DEPARTAMENTAS	
Darbuotojų darbo užmokestis	456,0
Soc. draudimo įmokos	140,0
<i>Kitos išlaidos:</i>	
<i>Darbai pagal autorines sutartis (iš viso 37,5 tūkst. Lt):</i>	
Tema „Holokaustas Lietuvoje 1941–1944 m. sukurti moksliniai straipsniai „Lietuvių policijos 1-asis batalionas“ ir „Lietuvių policijos 3(11)-iasis batalionas“ (aut. A. Bubnys)	8,4
Pagal programą „Kultūrinio gyvenimo sovietizavimas Lietuvoje“ tema „Šeimos politika ir ideologija sovietinėje Lietuvoje“ sukurtas mokslinis straipsnis „Šeimos gerbūvio organizavimas sovietinėje Lietuvoje“ (aut. D. Marcinkevičienė)	1,5
Pagal programą „KGB Lietuvoje“ sukurti moksliniai straipsniai „LSSR KGB vadovybė 1954–1991“, „Konspiracinių butų paslaptys sovietinėje Lietuvoje“ (aut. L. Okuličiūtė); „KGB vykdyta dezinformacija 7–9 dešimtmečiuose“ (aut. K. Burinskaitė)	12,0

Išlaidų pavadinimas	Suma
Pagal programą „KGB Lietuvoje“ tema „KGB veikla prieš lietuvių išeivių organizacijas 1945–1990 metais“ parengtas mokslinis straipsnis „KGB veikla prieš lietuvių išeiviją JAV“ (aut. D. Juodis)	2,4
Pagal temą „Lietuvos laisvės lygos indėlis atkuriant LR valstybingumą 1987–1992 m.“ parengti prisiminimų „Ačiū, likime, už prasmingą gyvenimą“ IV ir V skyriai (aut. A. Terleckas)	3,6
Pagal programą „Lietuvos istorija 1940–1990 metais“ sukurtas tekstas knygos „Lietuvos pasipriešinimo sąjūdis (1944–1953 m.)“ (aut. D. Kuodytė) antrajam leidimui; sukurtas antrojo leidimo knygos teksto autorinis straipsnis „Katalikų Bažnyčios suvaržymas“ (aut. A. Streikus); pateikta recenzija su pataisymų rekomendacijomis (aut. A. P. Kasparavičius)	3,7
LGGRTC straipsnių ir mokslinių programų recenzijos (aut. A. Bubnys, A. Kulakauskas, N. Šepetys, A. Jakubčionis, A. Tyla, V. Tininis, J. Skirius, K. Girnius)	4,7
Vardyno duomenų bazių formavimui ir valdymui sukurtos paprogramės (aut. V. Saldūnas)	1,2
Komandiruočių išlaidos	2,1
Sunaudota medžiagų ir inventoriaus	6,4
<i>Genocido ir rezistencijos tyrimo departamento išlaidos iš viso</i>	642,0
SPECIALIŲ TYRIMŲ SKYRIUS (KARTU SU REZISTENTŲ TEISIŲ KOMISIJA)	
Darbuotojų darbo užmokestis	516,0
Soc. draudimo įmokos	159,0
<i>Kitos išlaidos:</i>	
Archeologiniai tyrimai	3,9
Sunaudota medžiagų ir inventoriaus	22,1
Rezistentų teisių komisijos dokumentų vertimas iš rusų k.	0,5
Kitos anksčiau neišvardytos išlaidos	1,2
<i>Specialiųjų tyrimų skyriaus išlaidos iš viso</i>	702,7
MEMORIALINIS DEPARTAMENTAS	
Darbuotojų darbo užmokestis	374,0
Soc. draudimo įmokos	115,0
<i>Kitos išlaidos:</i>	
Komandiruočių išlaidos	1,2
Sunaudota medžiagų ir inventoriaus	17,0
<i>Paminklai, atminimo ženklai ir lentos:</i>	

Išlaidų pavadinimas	Suma
Paminklo „Prisikėlimo apygarda“ kūrimas (aut. R. Kazlauskas)	130,0
Paminklo „Lietuviams – GULAG’o kaliniams ir aukoms“ pagaminimui ir pastatymui memorialiniame komplekse „Sandarmoch“ Karelijoje, Rusijos federacijoje pervestas avansas Petrozovodsko vietinei nacionalinei-kultūrinei lietuvių autonomijai	27,5
Autorinis atlyginimas už statomų paminklų ekspertizes	0,3
Atminimo lentų ir ženklų gamyba (AB „Anykščių kvarcas“)	60,6
<i>Pokario istorija jaunimui:</i>	
Moksleivių respublikinis konkursas „Lietuvos kovų už laisvę bei netekčių istorija“	5,9
Istorinė pažintinė stovykla „Didžiosios kovos apygarda“	8,9
Tarptautinė jaunimo karinė vasaros stovykla Estijoje	2,9
Plakatų „Konkursas“ korektūra ir spauda (IĮ KDS „Sanris“)	2,8
<i>Memorialinių vietų ir jose pastatytų statinių inventorizacijos ir sąvado sudarymas:</i>	
Darbai pagal autorines sutartis	3,1
Nuotraukų ir stiklo negatyvų skenavimas (IĮ „Kirvela“)	1,2
<i>„Gyvosios atminties“ programa:</i>	
Darbai pagal autorines sutartis	2,5
Pašto ženklai	3,2
Darbai pagal sutartį dėl DVD su KTU Inform. tech. plėtros institutu	3,0
<i>Renginiai:</i>	
Gedulo ir vilties bei Okupacijos ir genocido dienų renginiai	4,2
Kiti nedideli renginiai, vakarai, gėlės renginiams, nuotraukų gamyba	3,0
<i>Kiti projektai:</i>	
Bendras LGGRTC ir Žinių radijo projektas „Laisvės kryžkelės“ (aut. R. Čekutis, A. Antanaitis, T. Čyvas)	9,0
Bendras su Ateitininkų federacija projektas – „Lietuvos bardai ir aktoriai dainuoja partizanų dainas“ – 18 dainų rezistencine tema rinkinio sudarymas ir jų aranžavimas (aut. A. Jalianiauskas)	5,9
Kompaktinės plokštelės „Už Laisvę, Tėvynę ir Tave“ pristatymo koncerto organizavimas (A. Ivanausko garso įrašų studija)	10,0
Dokumentinio filmo „Birželio ledas“ apipavidalinimas skaitmeniniame formate (aut. M. Čėponas)	1,0
Tuskulėnų muziejaus-educacinio centro „Projektas – homosovietikus“ ekspozicijos sudarymas: eksponatų paieška (aut. R. Rutkauskaitė, Z. Pikelytė)	6,5
Avansas už žemėlapių „Lietuvos gyventojų tremties ir kalinimo vietos Sovietų sąjungoje“ spaudą (IĮ KDS „Sanris“)	31,8
<i>Memorialinio departamento išlaidos iš viso</i>	830,5

Išlaidų pavadinimas	Suma
GENOCIDO AUKŲ MUZIEJUS	
Darbuotojų darbo užmokestis	454,0
Soc. draudimo įmokos	140,0
<i>Kitos išlaidos:</i>	
Komandiruočių išlaidos	29,2
Sunaudota medžiagų ir inventoriaus	33,6
Ekspozicijos tekstų vertimas į anglų kalbą bei redagavimas (aut. sutartys su Z. Šiušaite)	1,8
Tarptautinio projekto „Bendra Rytų ir Vidurio Europos istorija, 1945–1991 metai: istorinės atminties išsaugojimas ugdymo procese“ išlaidos	2,1
Marškinėlių ir kepuraičių su logotipais gamyba (100 komplektų)	4,5
GAM skrajučių spauda (20 tūkst. vnt.)	1,4
Dainavos apygardos partizano uniformos modelio sukūrimas	1,9
Kvarcinio smėlio buvusioje mirties nuosprendžių vykdymo patalpoje pakeitimas	3,0
Vidinio kiemo apželdinimas	1,0
Kitos parodų rengimo ir ūkinės anksčiau neišvardytos išlaidos	6,7
<i>Genocido aukų muziejaus išlaidos iš viso</i>	679,2
LEIDYBOS SKYRIUS	
Darbuotojų darbo užmokestis	112,9
Soc. draudimo įmokos	35,0
<i>Kitos išlaidos:</i>	
Sumokėta leidykloms už leidinių spaudą ir autoriams pagal autorines sutartis (be pavedimų lėšų)	316,2
Dalyvavimas mugėse	2,2
Sunaudota medžiagų ir inventoriaus	2,6
Kitos anksčiau neišvardytos išlaidos	1,4
<i>Leidybos skyriaus išlaidos iš viso</i>	470,3
INFORMACINIŲ SISTEMŲ PRIEŽIŪROS SKYRIUS	
Darbuotojų darbo užmokestis	159,2
Soc. draudimo įmokos	49,0
<i>Kitos išlaidos:</i>	
Sunaudota medžiagų ir inventoriaus	3,4
Interneto svetainės kūrimo darbai	7,1

Išlaidų pavadinimas	Suma
Interneto svetainės talpinimo, registracijos mokesčiai, atnaujinimas	1,1
Internetinių puslapių vertimo darbai (aut. sutartys su Z. Mažeikaite, O. Bondareva, B. Balaševičiumi)	2,6
Kompiuterinės programos „Partizaninio karo nuostoliai“ hierarchinės paieškos sukūrimas (aut. sutartis su A. Grigaliūnu)	4,4
<i>Informacinių sistemų priežiūros skyriaus išlaidos iš viso</i>	226,8
VOKIETIJOS FONDO KOMPENSACIJŲ GRUPĖ	
Darbuotojų darbo užmokestis	34,5
Soc. draudimo įmokos	10,0
<i>Kitos išlaidos:</i>	
Sunaudota medžiagų ir inventoriaus	2,5
<i>Vokietijos fondo kompensacijų grupės išlaidos iš viso</i>	47,0
KITI PADALINIAI: TEISĖS IR PERSONALO SKYRIUS, DIREKCIJA, SEKRETORIATAS, APSKAITOS SKYRIUS, ŪKIO SKYRIUS	
Darbuotojų darbo užmokestis	683,0
Soc. draudimo įmokos	211,0
<i>Kitos išlaidos:</i>	
Komandiruočių išlaidos	2,2
Sunaudota medžiagų ir inventoriaus	20,4
<i>Kitų padalinių išlaidos iš viso</i>	916,6
<i>Bendros LGGRTC padalinių išlaidos</i>	4515,1

LGGRTC į Valstybės biudžetą 2007 m. įmokėjo 359,4 tūkst. Lt už paslaugas gautų specialiųjų lėšų pajamų, o Specialiosios Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo ir įamžinimo programos vykdymui gavo ir išleido 280,8 tūkst. Lt. Kadangi šios programos išlaidos patenka į 1 ir 2 lenteles, 3 lentelėje pateikiama gautų ir išleistų lėšų suvestinė.

Specialiųjų lėšų 2007 m. pajamų ir išlaidų suvestinė

3 lentelė (tūkst. Lt)

Specialiųjų lėšų rūšis	2007 m. pajamos	2007 m. išlaidos
Pajamos už parduotus LGGRTC leidžiamus leidinius ir kompaktines plokšteles	246,0	223,2
Pajamos už suteiktas Genocido aukų muziejaus paslaugas	113,4	57,6
<i>Iš viso</i>	359,4	280,8

LGGRTC iš kitų biudžetinių įstaigų ir juridinių asmenų 2007 m. gavo ir išleido pagal paskirtį 49,0 tūkst. Lt pavedimų lėšų. Detalus pavedimų lėšų davėjų sąrašas ir sumos pateiktos 4 lentelėje.

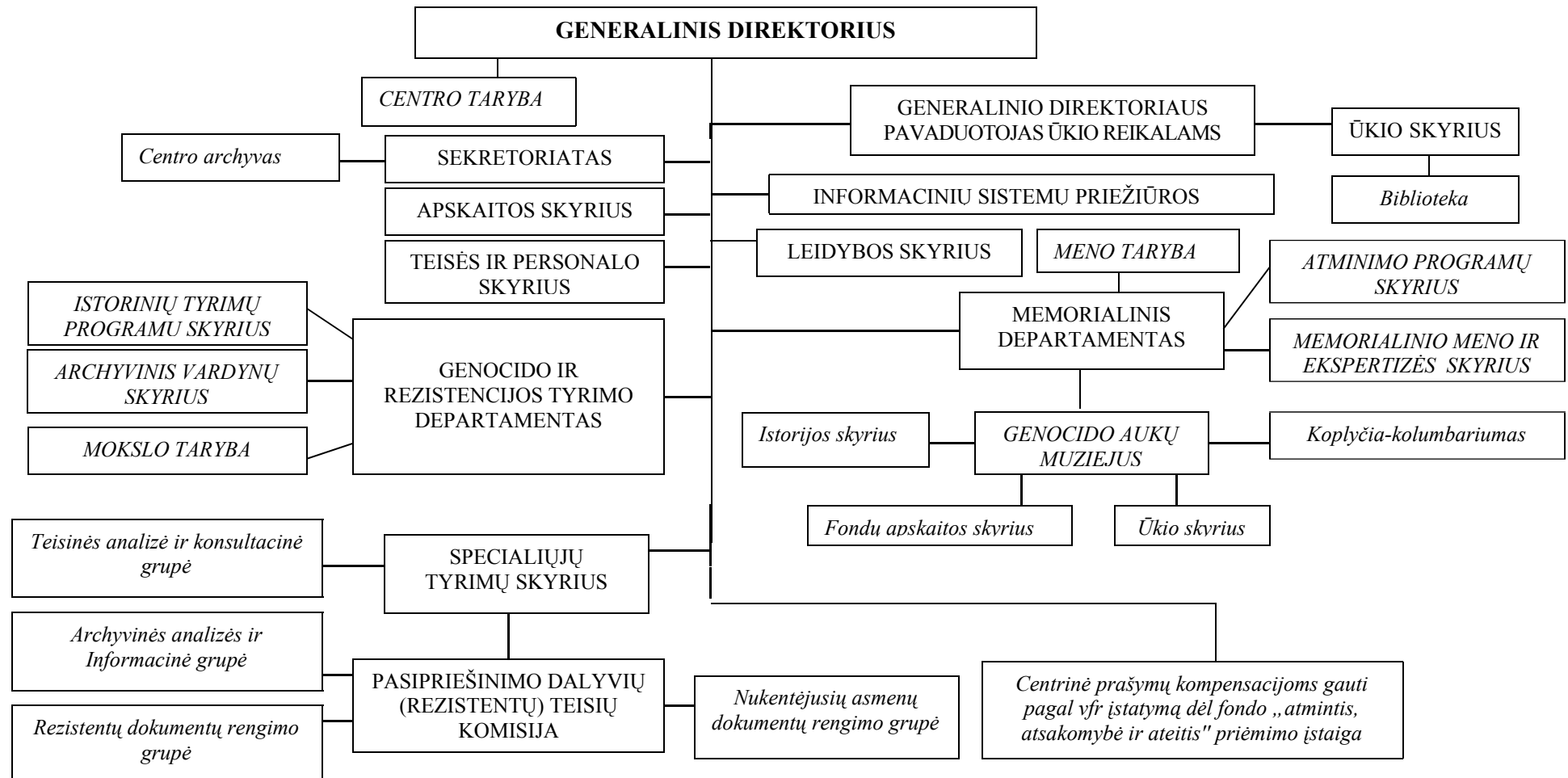
Pavedimų lėšų 2007 m. išlaidos

4 lentelė (tūkst. Lt)

Pavedimų lėšų davėjai ir paskirtis	Suma
Lietuvos jaunimo turizmo centras: finansavo pilietinio ugdymo projektą „Pokario istorija jaunimui: tragiškieji XX a. Lietuvos istorijos puslapiai“.	27,0
LR Kultūros ministerija: skyrė lėšų parodos „Karas po karo“ Budapešte atidarymo išlaidoms iš dalies padengti pagal sutartį Nr.T/07/66.	2,1
LR Užsienio reikalų ministerija: skyrė lėšų DUPPAD leidinio „Anicetas Simutis ir Lietuvos diplomatinės tarnybos veikla egzilyje“ išleidimui pagal sutartį Nr.07-329-06.	12,0
Ateitininkų federacija: skyrė lėšų bendrai kompaktinės plokštelės „Už Laisvę, Tėvynę ir Tave“ leidybai.	5,7
Įvairios savivaldybės ir mokyklos pervedė lėšų moksleivių maitinimui stovykloje „Didžiosios kovos apygarda“ (2007 m. liepos 9–15 d.).	2,2
<i>Iš viso pavedimų lėšos</i>	49,0

PATVIRTINTA
Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos
tyrimo centro generalinio direktoriaus
2006 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. 1P- 23

LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDO IR REZISTENCIJOS TYRIMO CENTRO STRUKTŪRA

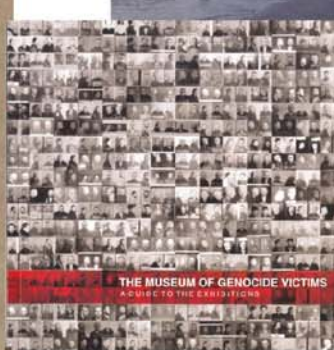
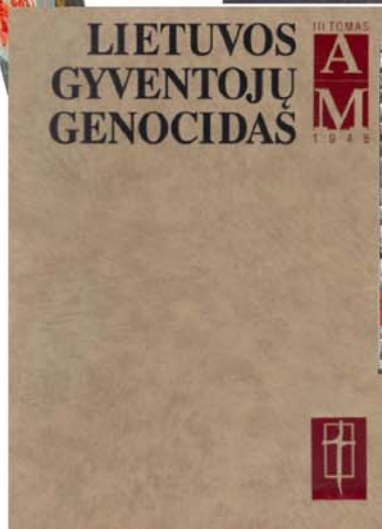
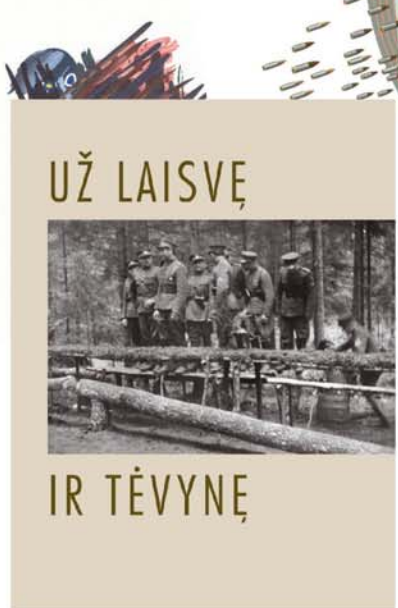
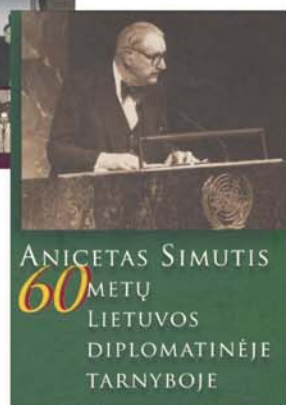
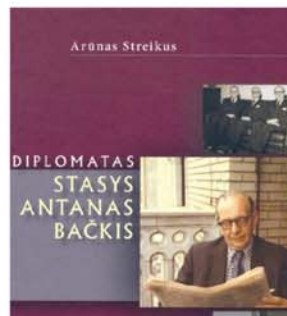
LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDO IR REZISTENCIJOS TYRIMO CENTRO
DEPARTAMENTŲ, JŲ PADALINIŲ IR KITŲ SKYRIŲ
ETATINĖ STRUKTŪRA (2007 m.)

<i>DEPARTAMENTAI, STRUKTŪRINIAI PADALINIAI</i>	<i>Pareigybių skaičius struktūriniame padalinyje</i>	<i>Iš viso pareigybių</i>
GENOCIDO IR REZISTENCIJOS TYRIMO DEPARTAMENTAS:		26,5
<i>Istorinių tyrimų programų skyrius</i>	7,5	
<i>Archyvinis vardynų skyrius</i>	19	
MEMORIALINIS DEPARTAMENTAS:		49
<i>Atminimo programų skyrius</i>	10	
<i>Memorialinio meno ir ekspertizės skyrius</i>	3	
<i>Genocido aukų muziejus</i>	36	
SPECIALIŲ TYRIMŲ SKYRIUS:		24
Teisinės analizės ir konsultacinė grupė	8	
<i>Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija</i>	16	
DIREKCIJA	1	1
SEKRETORIATAS	6	6
TEISĖS IR PERSONALO SKYRIUS	3	3
APSKAITOS SKYRIUS	4	4
LEIDYBOS SKYRIUS	5	5
INFORMACINIŲ SISTEMŲ PRIEŽIŪROS SKYRIUS	5,5	5,5
ŪKIO SKYRIUS	13	13
Centrinė prašymų kompensacijoms gauti pagal VFR įstatymą dėl fondo „Atmintis, atsakomybė ir ateitis“ priėmimo įstaiga	2	2
<i>Iš viso pareigybių LGRTC</i>		139

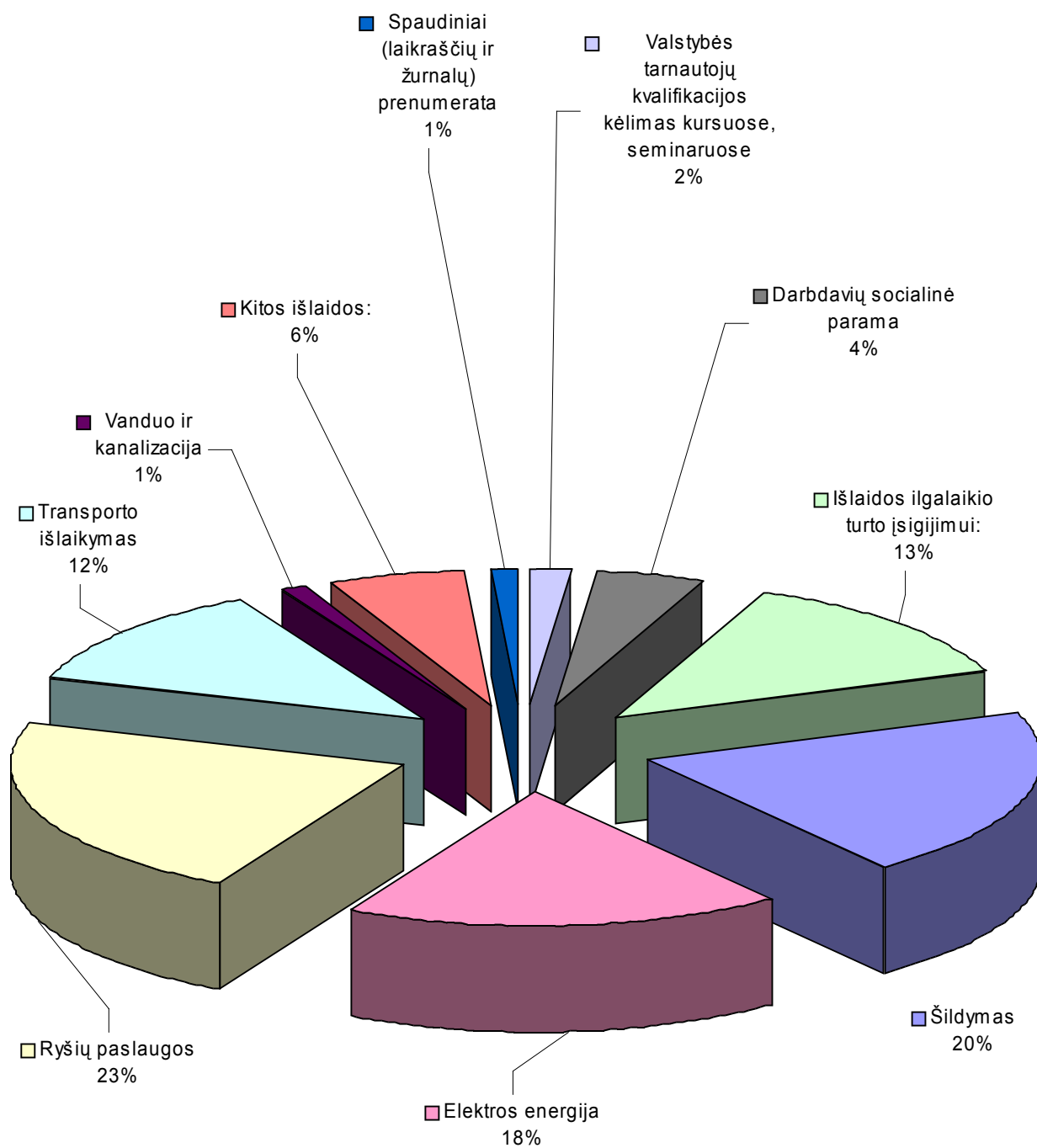
2007 m. LGRTC LEIDYBOS SKYRIAUS IŠLEISTI LEIDINIAI

Nr.	Leidinio pavadinimas	Apimtis sp. l.	Tiražas egz.
1.	Genocidas ir rezistencija, Nr. 1 (21) (žurnalas)	12	500
2.	Genocidas ir rezistencija, Nr. 2 (22) (žurnalas)	12,25	500
3.	Juozas Starkauskas, „Represinių struktūrų ir komunistų partijos bendradarbiavimas įtvirtinant okupacinį režimą Lietuvoje 1944–1953 m.“	50	1000
4.	„Lietuvos gyventojų genocidas“, t. 4 (A–M), 1948 m.	121	1000
5.	„Lietuva 1940–1990: okupuotos Lietuvos istorija“ (antrasis leidimas)	44,5	3000
6.	Arūnas Streikus, „Diplomatas Stasys Antanas Bačkis“	18,25	1000
7.	„Anicetas Simutis: 60 metų Lietuvos diplomatinėje tarnyboje“	29	1000
8.	Nijolė Gaškaitė-Žemaitienė, „Žuvusiųjų prezidentas“ (trečiasis leidimas)	18	1500
9.	Adolfas Ramanauskas-Vanagas, „Daugel krito sūnų“ (antrasis leidimas)	36,75	3000
10.	Algirdas Jakubčionis, „The Unarmed Anti-soviet Resistance in Lithuania in the 1950s and 1960s“	5	1500
11.	„Kriget efter kriget/War after war“ (švedų ir anglų kalbomis), kartu su Lietuvos ambasada Švedijoje	4	300 (LGGRTC tiražo dalis)
12.	„Karas po karo/War after war“ (ketvirtasis leidimas)	4	1000
13.	„Genocido aukų muziejus“ (katalogas anglų kalba), kartu su Genocido aukų muziejumi	4	2000
14.	Kompaktinė plokštelė „Už Laisvę, Tėvynę ir Tave“, kartu su Ateitininkų federacija		1427 (LGGRTC tiražo dalis)

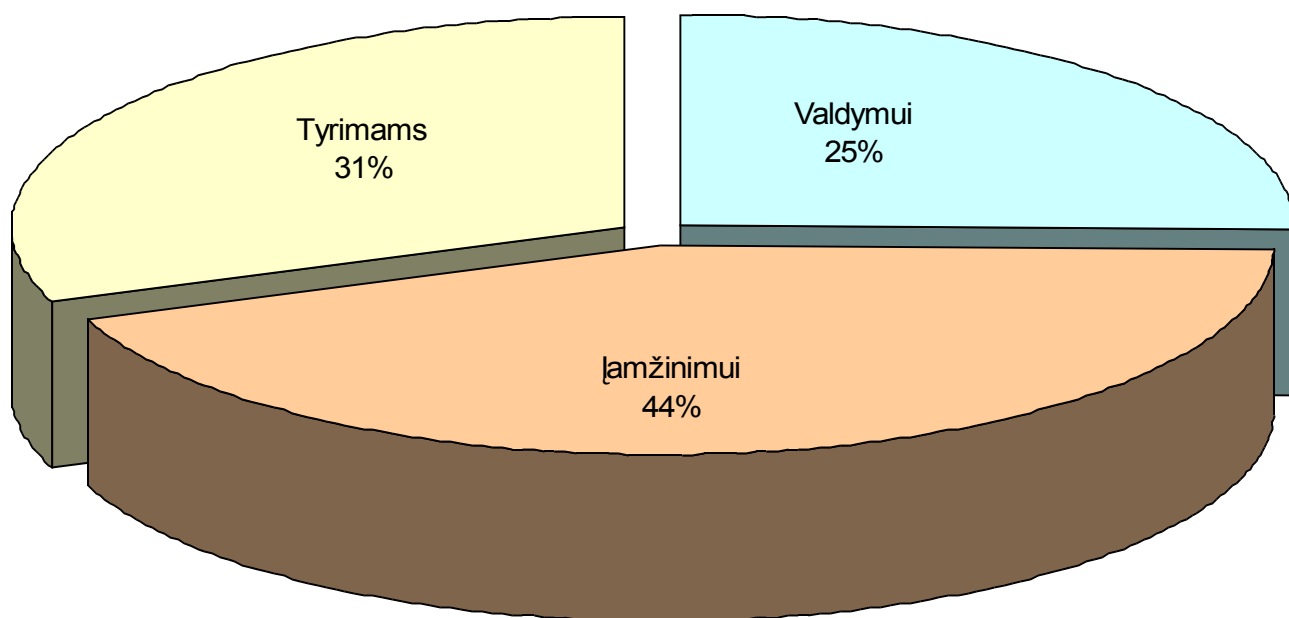
Leidybos skyriaus 2007 m.
išleistos knygos ir kompaktinė plokštelė

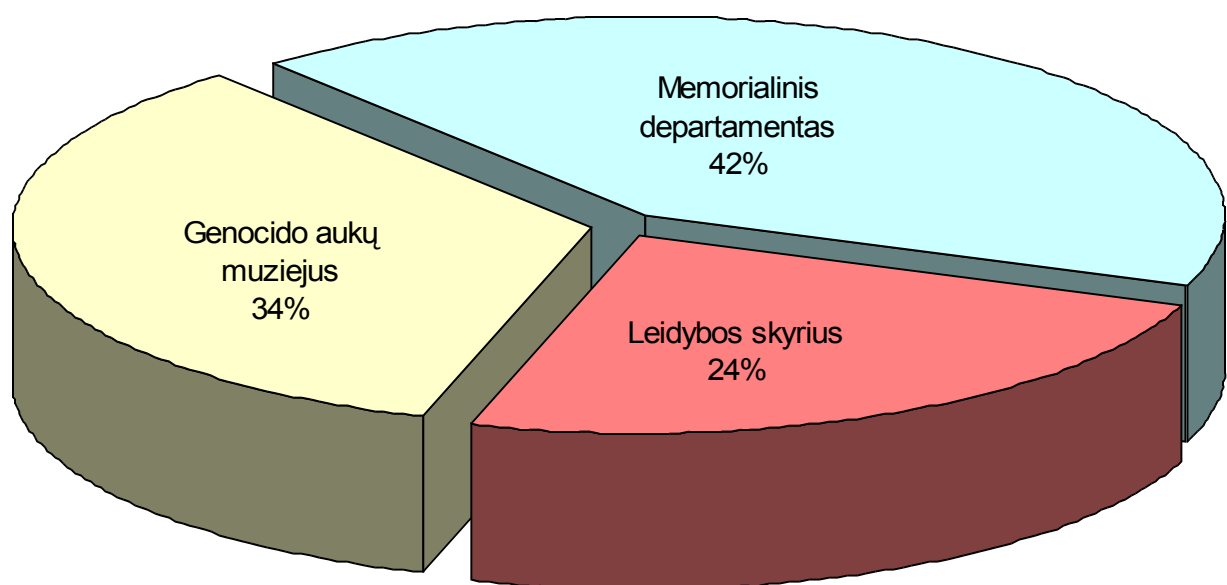
BENDROS LGGRTC IŠLAIDOS 2007 M. (PROC.)

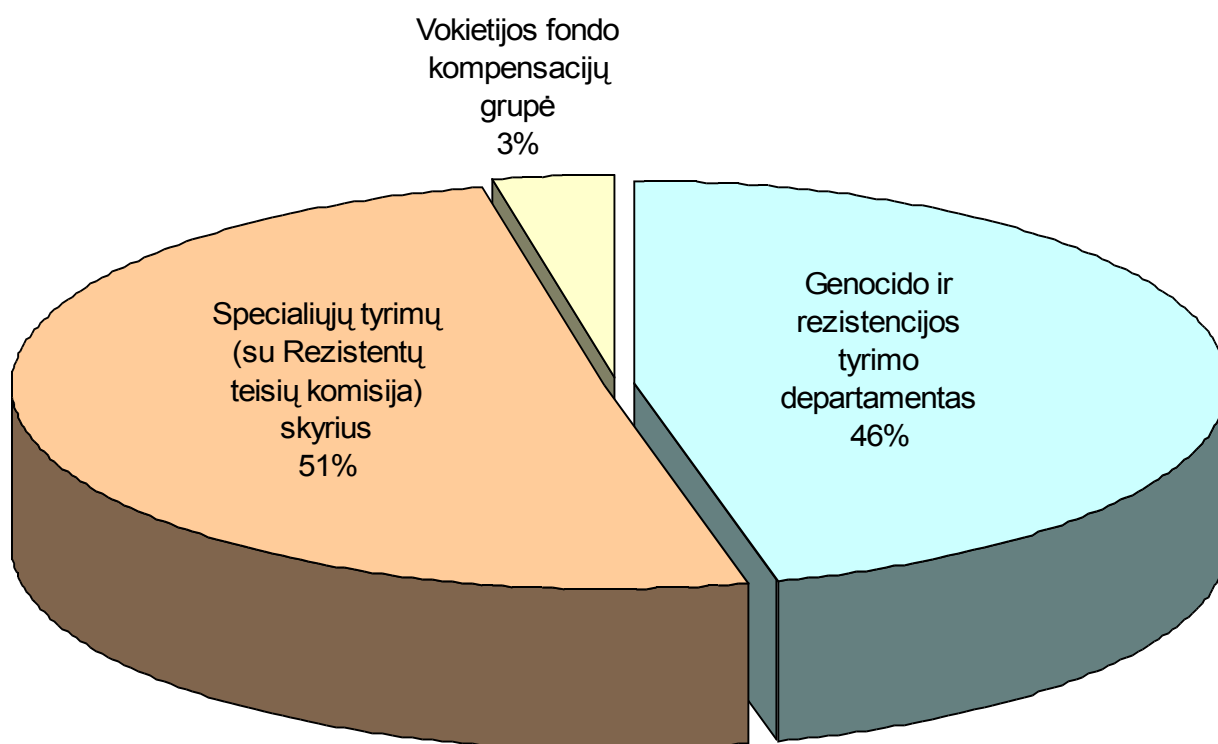
LGGRTC IŠLAIDOS 2007 M. (PROC.)

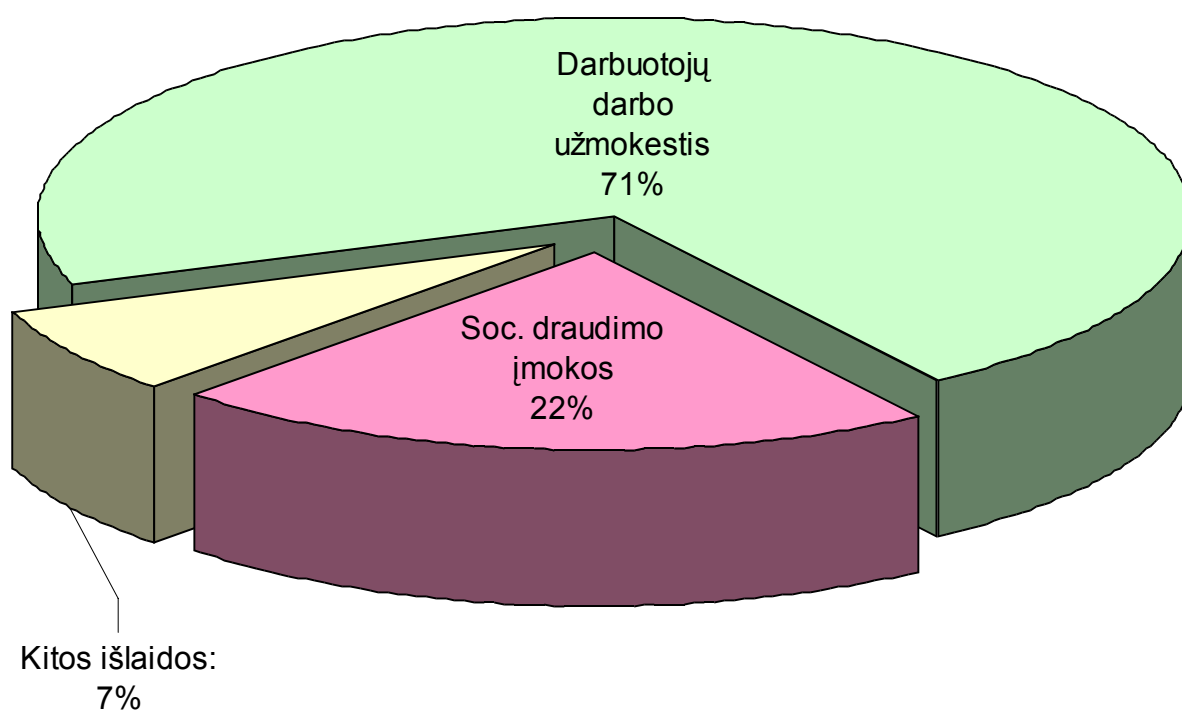
LGGRTC IŠLAIDOS ĮAMŽINIMUI 2007 M. (PROC.)

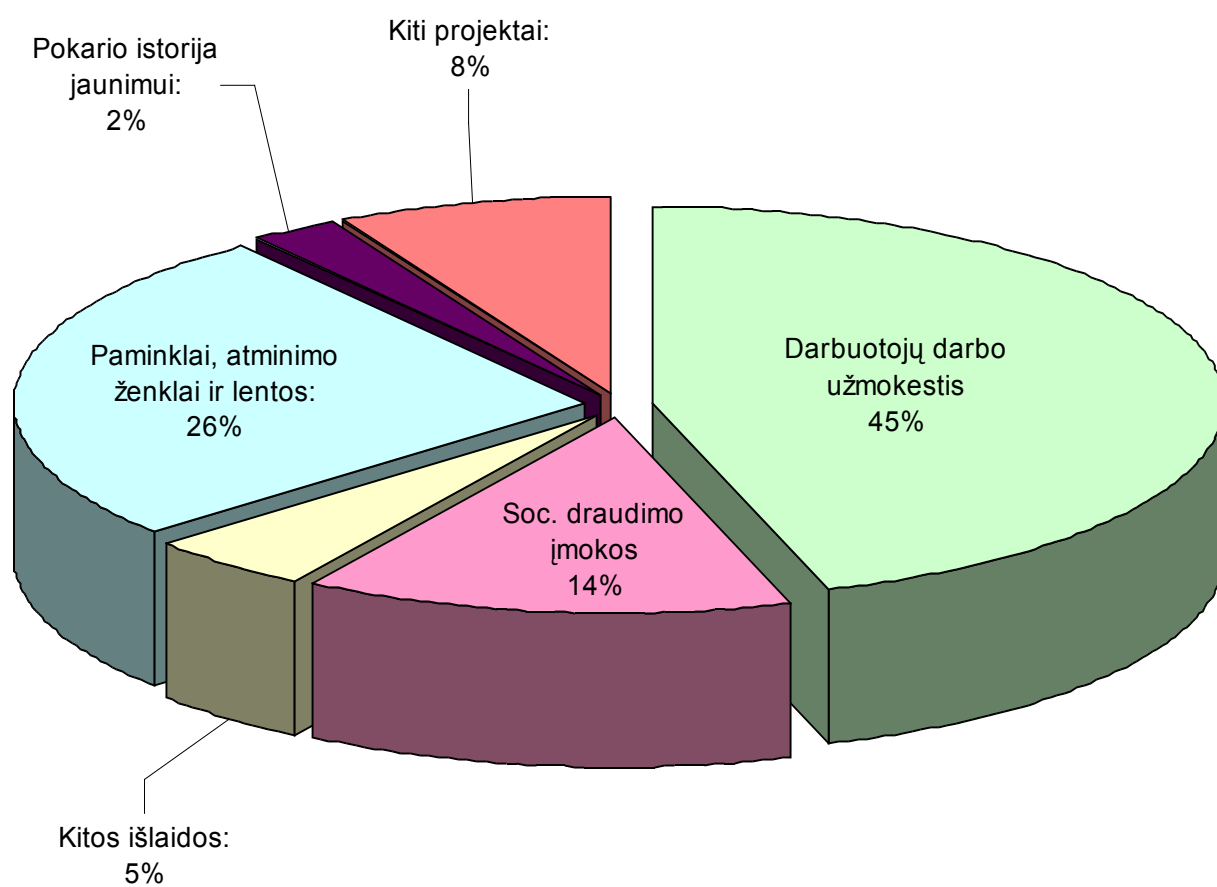
LGGRTC IŠLAIDOS TYRIMAMS 2007 M. (PROC.)

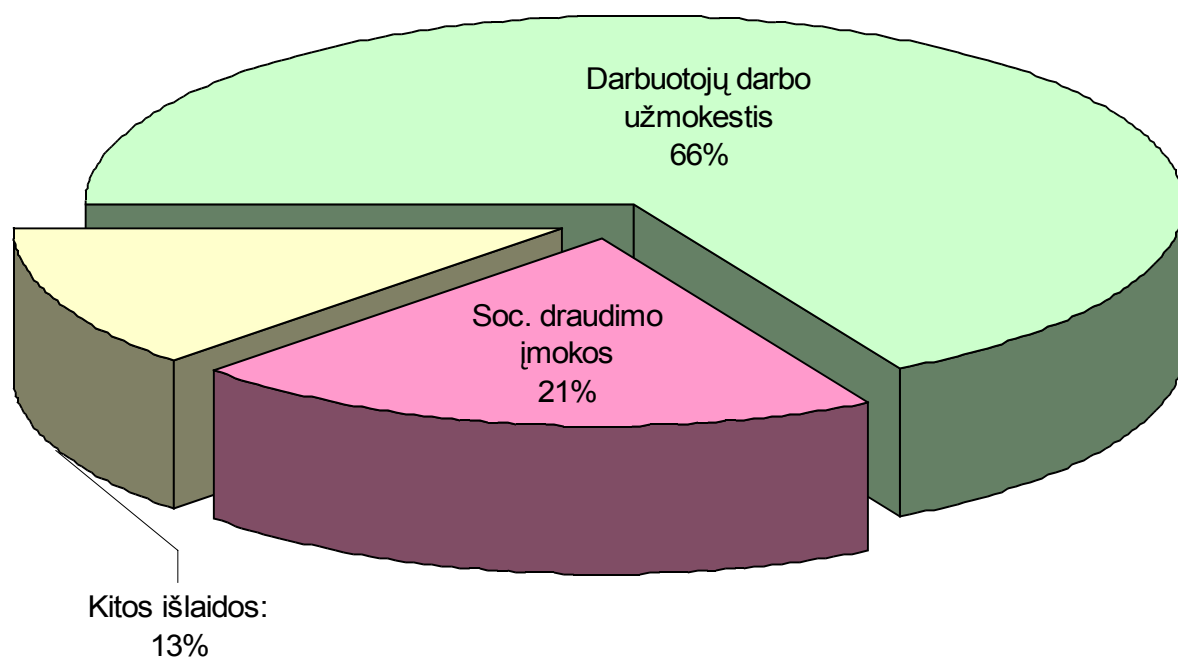
GENOCIDO IR REZISTENCIJOS TYRIMO DEPARTAMENTO IŠLAIDOS 2007 M. (PROC.)

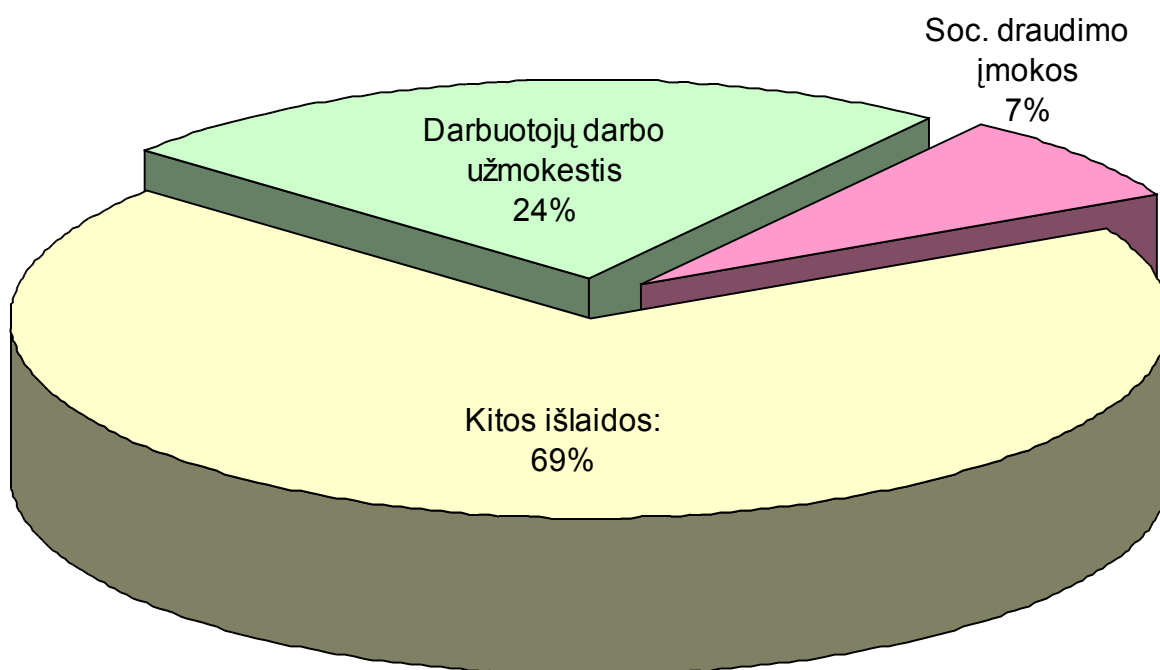
MEMORIALINIO DEPARTAMENTO IŠLAIDOS 2007 M. (PROC.)

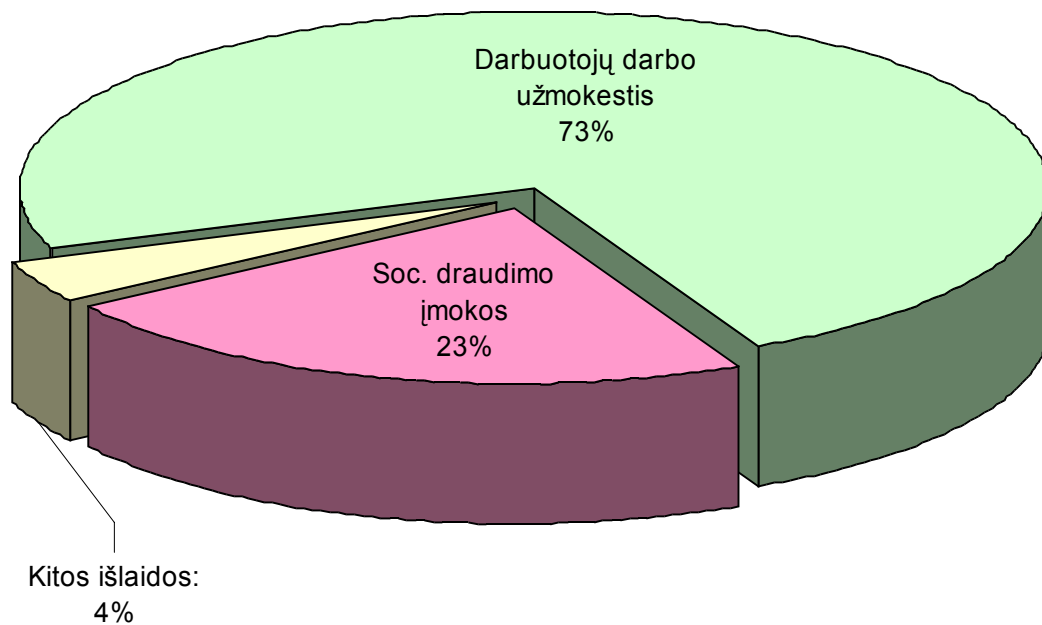
GENOCIDO AUKŲ MUZIEJAUS IŠLAIDOS 2007 M. (PROC.)

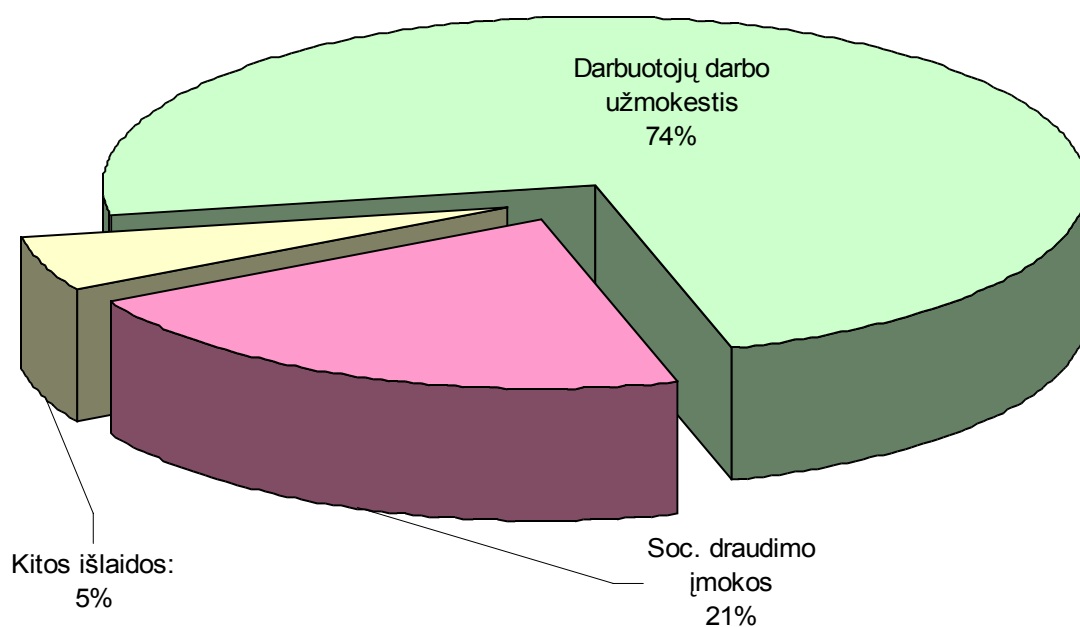
LEIDYBOS SKYRIAUS IŠLAIDOS 2007 M. (PROC.)

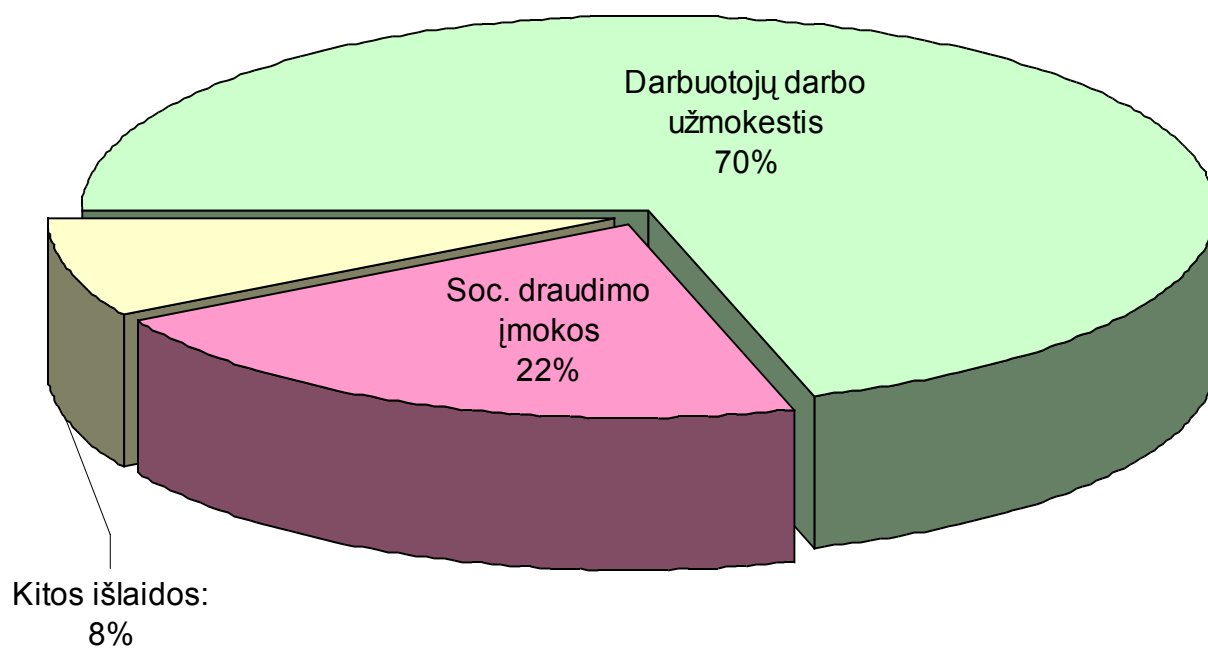
SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ SKYRIAUS IŠLAIDOS 2007 M. (PROC.)

VOKIETIJOS FONDO KOMPENSACIJŲ GRUPĖS IŠLAIDOS 2007M. (PROC.)

INFORMACINIŲ SISTEMŲ PRIEŽIŪROS SKYRIAUS IŠLAIDOS 2007 M. (PROC.)

**KITŲ PADALINIŲ: TEISĖS IR PERSONALO SKYRIAUS,
DIREKCIJOS, SEKRETORIATO, APSKAITOS SKYRIAUS IR
ŪKIO SKYRIAUS IŠLAIDOS 2007 M. (PROC.)**

